

vlaamse raad

handelingen

1989-1990

1

→ zie oude mededeling

Handelingen 1-2-3-4-5-6-7

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1989-1990

Vergaderingen van oktober 1989

OPENING GEWONE ZITTING 1989 - 1990
BENOEMING BUREAU
TOESPRAAK VOORZITTER
BESCHERMINGSMAATREGELENASSEMBROEKSEMEERSEN
AMBTENAREN-CAO WEDDEVERHOOGING LEERKRACHTEN
BELEIDSNOTA GOLFTERREINEN
GRINDEXPLOITATIE IN HET MAASLAND
DERDE FASE STAATSHERVORMING
BENOEMINGSPOLITIEK ENHERSTRUCTURERING VLAAMSE ADMINISTRATIE
TOEPASSING ECONOMISCHE-EXPANSIEWETGEVING
MAGTSGREEP SERV OP SOCIAAL-ECONOMISCH. LEVEN
ONDERWIJSBELEID
AANDACHT BOEMERANG-ACTIE VOOR BEGELEID WONEN EN GEVOLGEN
VOOR INSTELLINGSOPVANG
AKKOORD 8 MEI 1989 IN SECTOR WELZIJNSZORG
EVALUATIE 10 JAAR NEDERLANDSE TAALUNIE
BIJZONDER KREDIET GEMEENTELIJK BELEID T.A.V. ZWAKKE
BEVOLKINGSGROEPEN
FIETSPADEN-ACTIE NOORDERKEMPEN
SST-PROBLEMATIEK
STORTEN BAGGERSPECIE IN CALLEMOEIEVIJVER NAZARETH
UITBREIDING REGIONALE LUCHTHAVENS
WATERZUIVERINGSPROBLEMATIEK;
PRESTATIES EXECUTIEVE INZAKE KORDATE FEDERALE LOYAUTEIT
HAVENCOMMISSIE EN GEPLANDE INVESTERING IN ZEEBRUGGE

Inhoud

Nr. 1 Dinsdag 17 oktober 1989

Berichten van verhandeling, blz. 1

Opening van de gewone zitting 1989-1990, blz. 1

Boodschappen, blz. 1

Onderzoek naar taalgroep en woonplaats, blz. 1

Benoeming van het vast Bureau, blz. 2
Spreker : de heer G. Verhaegen

Toespraak van de Voorzitter, blz. 2

Begrotingen

Indiening en verwijzing, blz. 4

Begrotingsstukken

Indiening en verwijzing, blz. 4

Ontwerpen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 4

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 4

Overneming, blz. 5

Voorstel van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 5

Voorstel tot wijziging van het reglement

Indiening en verwijzing, blz. 5

Boek van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 5

Advies van de Raad van State

Indiening en verwijzing, blz. 6

Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Indiening en verwijzing, blz. 6

Jaarverslagen

Indiening, blz. 6

Verzoekschrift

Indiening en verwijzing, blz. 6

Moties

Indiening en verwijzing, blz. 6

Beraadslagingen van de Vlaamse Executieve

Indiening en verwijzing, blz. 6

Opmerking van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 6

Mededeling van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 7

Adviezen van de Vlaamse Mediaraad

Indiening, blz. 7

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 7

Kennisgeving van het Arbitragehof

Indiening, blz. 7

Schriftelijke vragen (R.v.O. art. 69)

Indiening, blz. 8

Samenstelling van Commissies

Wijziging onder de vaste en de plaatsvervangende leden, blz. 8

Vragen (R.v.O. art. 70)

Vraag van de heer H. De Croo tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de Entente tussen de Vlaamse Executieve en de Regering van Quebec, blz. 9

Vraag van de heer L. Peeters tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het gevolg dat gegeven werd aan de resolutie van 1 juni 1989 betreffende de 8.000 Roemeense dorpen die met afbraak zijn bedreigd, blz. 10

Vraag van de heer W. Van Durme tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, en de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over betere beschermingsmaatregelen voor de Assebroekse meersen, blz. 10

Vraag van mevrouw A. Duroi-Vanhelmont tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de maatregelen tegen de cadmiumverontreiniging van de bodem in de omgeving van het non-ferrobedrijf Affilips in Tienen, blz. 12

Vraag van de heer J. Geysels tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over mogelijke initiatieven van de Vlaamse Gemeenschap in het kader van het internationaal jaar tegen analfabetisme, blz. 14

Vraag van de heer D. Vervaeke tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over mogelijke maatregelen tegen de verfransing in gemeenten rond Brussel, blz. 14

Vraag van de heer R. Van Hooland tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, en de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de CAO voor de ambtenaren en meer bepaald de weddeverhoging voor de leerkrachten, blz. 15

Interpellaties (R.v.O. art. 72)

Interpellatie van de heer W. Van Durme tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de beleidsnota Golfthermen, blz. 16

Sprekers : de heren W. Van Durme, M. Capoen, J. Timmermans, Minister L. Walt Niel

Interpellatie van de heer H. Van Dienderen tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over een mogelijke wijziging van het Gewestplan ten behoeve van grindexploitatie in het Maasland, blz. 21

Sprekers : de heren H. Van Dienderen, J. Dufaux, mevrouw F. Brepoels, Minister N. De Batselier

Indiening van moties, blz. 26

Interpellatie van de heer P. Van Grembergen tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de derde fase van de staatshervorming, blz. 27

Sprekers : de heren P. Van Grembergen, G. Verhaegen, A. Denys, W. Vervaecke, L. Hancké, Minister G. Geens

Indiening van moties, blz. 35

Interpellatie van de heer L. Bril tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de herstructurering van de Vlaamse Administratie en de gevoerde benoemingspolitiek, blz. 36

Sprekers : de heren L. Bril, R. Van Hooland, Minister G. Geens

Interpellatie van de heer A. Denys tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de toepassing van de economische-expansiewetgeving ten aanzien van NV Amoco Chemicals Belgium en Volvo Europe Truck, blz. 40

Sprekers : de heer A. Denys, mevrouw M.-P. Kestelijn-Sierens, Minister N. De Batselier

Indiening van moties, blz. 45

Interpellatie van de heer J. Laverge tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de machtsgreep van de SERV op het sociaal-economisch leven in Vlaanderen, blz. 45

Sprekers : de heren J. Laverge, J. De Roo, Minister N. De Batselier

Regeling van de werkzaamheden, blz. 48

Bijlage - Vraag om uitleg (R.v.O. art. 22. 12)

Commissie voor Onderwijs

Vraag om uitleg van de heer E. Beysen tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het onderwijsbeleid, naar aanleiding van een aantal nota's en ideeën die de Gemeenschapsminister bekendmaakte tijdens de parlementaire recessieperiode, blz. 49

Ul Reed

Nr. 2   Woensdag 18 oktober 1989
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 57

Boodschap, blz. 57

Interpellaties (R.v.O. art. 72)

Interpellatie van mevrouw M. Vogel: tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, en de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, over de aandacht van de Boemerang-actie voor het begeleid wonen en de gevolgen voor de instellingsopvang. blz. 57

Sprekers : mevrouw M. Vogels, Minister J. Lenssens en H. Weckx

Interpellatie van mevrouw M. Vogels tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over het naleven van het akkoord dat tussen de Minister en de vakbonden op 8 mei 1989 in de sector welzijnszorg werd gesloten. blz. 63

Vraag van de heer P. Vangansbeke tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over de onrust bij de opvoeders. blz. 63

Sprekers : mevrouw M. Vogels, de heer P. Vangansbeke, Minister J. Lenssens en de heer L. Hancké

Interpellatie van de heer W. Luyten tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, en de heer P. Dewaël, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de evaluatie van 10 jaar Nederlands Taalunie en de hieruit te trekken besluiten. blz. 71

Sprekers : de heren W. Luyten, H. Suykerbuyk, Minister D. Coens

Regeling werkzaamheden, blz. 76

Nr. 3   Woensdag 18 oktober 1989
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 79

Arrest van het Arbitragehof

Indiening, blz. 79

Interpellaties (R.v.O. art. 72)

Interpellatie van de heer E. De Groot tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de ondoelmatige aanwending van het bijzonder krediet ter ondersteuning van het gemeentelijk beleid ten aanzien van zwakke bevolkingsgroepen. blz. 79

Sprekers : de heren E. De Groot, L. Peeters, J.-P. Pillaert, J. Geysels, Minister L. Van den Bossche

Interpellatie van de heer A. Van Aperen tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de fietspaden-actie in de Noorderkempen. blz. 99

Sprekers : de heren A. Van Aperen, J. Van Looy, J. Sleenckx, J. De Seranno, Minister J. Sauwens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 94

Nr. 4   Vrijdag 20 oktober 1989
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 97

Boodschap, blz. 97

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing. blz. 97

Overneming. blz. 97

Voorstellen van resolutie

Indiening en verwijzing. blz. 97

Geschiedberaadslagingen van de Vlaamse Executieve

Indiening en verwijzing. blz. 97

Voorstel van decreet

Wijziging in verwijzing naar Commissie. blz. 98

Gedachtenwisseling SST-problematiek

Interpellatie van de heer A. Denys tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het uitblijven van een standpunt van de Vlaamse Executieve met betrekking tot de procedure voor de aanleg van een snelspoorwegnet in Vlaanderen en de wijze waarop de Vlaamse Executieve wordt betrokken bij de totstandkoming van de beslissing van de nationale Regering inzake het SST-dossier

Interpellatie van de heer G. Janzegers tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de in verband met de SST gevolgde procedure

Bespreking. blz. 98

Sprekers : de heren A. Denys, G. Janzegers, J. De Seranno, A. Beckers, H. Lauwers, H. Van Dienderen, W. Kuijpers, Minister G. Geens, Minister J. Sauwens, de heer L. Hancké

Indiening van moties. blz. 121

Regeling van de werkzaamheden, blz. 122

Nr. 5   Vrijdag 20 oktober 1989
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 123

Actuele vragen (R.v.O. art. 71)

Actuele vraag van mevrouw M. De Meyer tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de financiële moeilijkheden bij het Sociaal Fonds voor de Scheepsbouw. blz. 123

Actuele vraag van de heer J.-P. Pillaert tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het geheim protocol tussen de VMZ en OVAM en de vorige Gemeenschapsminister van Leefmilieu in verband met de verwijdering van slib en de verwerking van septisch materiaal. blz. 124

Actuele vraag van de heer L. Peeters tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de problematiek van de afvoer en de verwerking van huisvuil in Vlaams Brabant. blz. 124

Actuele vraag van de heer P. Berchen tot de heer P. Dewaël, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het niet-ontvangen van VTM via de kabel in de Voer. blz. 125

Actuele vraag van de heer L. Vanhorenbeek tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de relatie tussen de rechtstreekse afvloeiing van talrijke A2-afgestudeerden naar de arbeidsmarkt en de daling van het aantal inschrijvingen voor een A1-opleiding. blz. 127

Actuele vraag van mevrouw M. Vogels tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het niet uitbetalen van tijdelijke leerkrachten voor hun proccaties van het 3e trimester van het schooljaar 1988-1989 en de prestaties van september 1989. blz. 127

Regeling van de werkzaamheden, blz. 129

Nr. 6   Dinsdag 31 oktober 1989
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 131

Begrotingsstukken

Indiening en verwijzing. blz. 131

Ontwerp van decreet

Incliening en verwijzing. blz. 131

Voorstellen van decreet

Overneming. blz. 131

Voorstel van resolutie

Indiening en verwijzing. blz. 131

Verslagen van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 132

Beraadslaging Vlaamse Executieve

Indiening en verwijzing, blz. 132

Schriftelijke vragen (R.v.O. art. 69)

Indiening, blz. 132

Boodschappen, blz. 132

Samenstelling van Commissies

Wijzigingen onder de vaste en de plaatsvervangende leden, blz. 132

Vragen (R.v.O. art. 70)

Vraag van de heer J. Timmermans tot de heer L. Waltiel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, en de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het storten van baggerspecie in de Callemoevijver te Nazareth, blz. 132

Vraag van de heer L. Peeters tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over de subsidiëring van kansarmoedeprojecten, blz. 133

Vraag van de heer P. Van Grembergen tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de aanvraag tot verlenging van de exploitatievergunning van de NV UCB-Sidac, blz. 134

Vraag van de heer L. Peeters tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over het laatsttijdig verschijnen van de begrotingsonderrichtingen voor de OCMW's, blz. 135

Vraag van de heer D. Vervaet tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de Vlaamse culturele vertegenwoordiging bij de Wereldexpo van Sevilla in 1992, blz. 136

Vraag van de heer D. Vervaet tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de Vlaamse vertegenwoordiging bij de Wereldexpo van Sevilla in 1992, blz. 136

Vraag van de heer L. Peeters tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de problemen aangaande de subsidiëring van de erkende culturele centra met v.z.w.-statuut, blz. 136

Vraag van mevrouw M. Vogels tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over een eventuele uitbreiding van de regionale luchthavens, blz. 137

Interpellaties (R.v.O. art. 72)

Interpellatie van de heer A. Denys tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en

Landinrichting, over de problematiek van de waterzuivering in Vlaanderen, blz. 138

Vraag van de heer J. Timmermans tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de niet-goedkeuring van de aanbesteding van het waterzuiveringsstation te Zwalm door de raad van beheer van de VMZ, blz. 138

Sprekers : de heren A. Denys, J. Timmermans, J. Dufaux, M. Capoen, E. Gryp, Minister T. Kelchtermans

Indiening van moties, blz. 150

Interpellatie van de heer G. Annemans tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de prestaties van de Vlaamse Executieve tijdens het voorbije jaar op het vlak van de kordate federale loyaleit, blz. 151

Sprekers : de heren G. Annemans, H. Suykerbuyk, W. Luyten en Minister L. Van den Bossche

Regeling van de werkzaamheden, blz. 156

Nr. 7

Dinsdag 31 oktober 1989
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 157

Actuele vragen (R.v.O. art. 71)

Actuele vraag van de heer E. Grp tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de eenzijdige beslissing tot vervroegde sluiting van de laatste steenkoolmijnen en de aanwending van publieke fondsen voor andere projecten dan mijnexploitatie door KS-manager Geyselincx, blz. 157

Actuele vraag van de J. Timmermans tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de verlaging van de drempels tot indeling van landbouwbedrijven in klasse 1-inrichtingen, blz. 158

Voorstel van resolutie

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 159

Spreker : de heer J. Geysels

Interpellatie (R.v.O. art. 72)

Interpellatie van de heer M. Van Peel tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de nog op te richten Vlaamse Havencommissie en de in uitzicht gestelde investeringen in Zeebrugge, blz. 159

Sprekers : de heren M. Van Peel, W. Content, E. Beysen, H. Candries, M. Desutter, M. Schoeters, Minister J. Sauwens

Voorstel van resolutie

Voorstel tot het verlenen van voorrang in Commissie, blz. 167

Sprekers : de heer J. Geysels, Minister D. Coens

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer P. Van Grembergen tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de derde fase van de staats hervorming,

Hoofdelijke stemming, blz. 167

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer H. Van Dienderen tot de heer N. De Batselier, Vice-voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over een mogelijke wijziging van het Gewestplan ten behoeve van grindexploitatie in het Maasland

Hoofdelijke stemming, blz. 169

Spreker : de heer H. Van Dienderen

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer A. Denys tot de heer N. De Batselier, Vice-voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de toepassing van de economische-expansiewetgeving ten aanzien van NV Amoco Chemicals Belgium en Volvo Europe Truck

Hoofdelijke stemming, blz. 170

Moties tot besluit van de samengevoegde interpellaties van de heer A. Denys tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het uitblijven van een standpunt van de Vlaamse Executieve met betrekking tot de procedure voor de aanleg van een snelspoorwagweg in Vlaanderen en de wijze waarop de Vlaamse Executieve wordt betrokken bij de totstandkoming van de beslissing van de nationale Regering inzake het SST-dossier en van de heer G. Janzegers tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de in verband met de SST gevolgde procedure

Hoofdelijke stemming, blz. 171

Sprekers : de heren A. Denys en G. Janzegers

Regeling van de werkzaamheden, blz. 172

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven.

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

- *De vergadering wordt geopend om 10 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

W. De Vlieghe, A. Steverlynck ; gezondheidsredenen.

A. Laridon, O. Van den Broeck ; buitenslands,

P. Berben, G. Bossuyt, H. Coveliers, J. De Bremaeker, N. Maes, M. Mahieu, A.-M. Neyts-Uyttebroeck, R. Uyttendaele, E. Vandebosch, F. Vandenbroucke, R. Van Steenkiste, E. Verberckmoes ; ambtsverplichtingen.

J. Ansoms, M. Gesquière ; familieverplichtingen.

BEGROTINGSSTUKKEN

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende begrotingsstukken werden ingediend :

- Bijlage II (Ontwerp-begroting Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen) bij het ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990
  - 8-B (1988-1989) - Nr. 1 - Bijlage II.
- Bijlage III (Begroting Kind en Gezin) bij het ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990
  - 8-B (1988-1989) - Nr. 1 - Bijlage III.

Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting.

ONTWERP VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : Het volgende ontwerp van decreet werd ingediend :

- Ontwerp van bosdecreet
  - 261 (1989-1990) - Nr. 1

Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud.

VOORSTELLEN VAN DECREET

Overneming

De Voorzitter : De volgende voor-

stellen van decreet werden overgenomen :

- Voorstel van decreet van de heer L. Van den Bossche c.s. houdende regeling van de huurovereenkomsten voor sociale woningen - 109 (BZ 1988) - Nr. 1. Overgenomen door de heer H. De Loor.
- Voorstel van decreet van de heren L. Van den Bossche en J. Van Elewyck tot wijziging van het koninklijk besluit van 18 december 1979 „houdende reglementering voor het Vlaamse Gewest van het huurstelsel betreffende de woningen die aan de door de Nationale Maatschappij zelf toebehoren” - 110 (BZ 1988) - Nr. 1. Overgenomen door de heren H. De Loor, A. Op 't Eynde en L. Peeters.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : Het volgende voorstel van resolutie werd ingediend :

- Voorstel van resolutie van de heer J. Geysels c.s. betreffende het Internationaal Jaar van de Strijd tegen het Analfabetisme (1990)
  - 262 (1989-1990) - Nr. 1.Verwezen naar de Commissie voor Onderwijs en Vorming.

VERSLAGEN VAN HET REKENHOF

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende verslagen van het Rekenhof werden ingediend :

- Verslag van het Rekenhof over het onderzoek van het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989 - 9 (1988-1989) - Nr. 1.
- Verslag van het Rekenhof over het onderzoek van het ontwerp van decreet houdende de middelbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990
  - 7-B (1988-1989) - Nr. 1
  - 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichtingen)
- Verslag van het Rekenhof over het onderzoek van het ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990
  - 8-B (1988-1989) - Nr. 1 + Bijlage 1 (Administratieve begrotingen)
  - 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichtingen)Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting.

BERAADSLAGING VAN DE VLAAMSE EXECUTIEVE

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende beraadslaging van de Vlaamse Executieve werd ingediend :

- Beraadslaging van de Vlaamse Executieve van 11 oktober 1989 houdende machtiging tot vastlegging, ordonnancering en betaling van uitgaven aanrekenbaar op de kredieten ingeschreven in het bij de Vlaamse Raad ingediende ontwerp van decreet houdende aan-

passing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989.

- VE/K 84.

Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting.

SCHRIFTELIJKE VRAGEN (R.v.O. art. 69)

Indiening

De Voorzitter : Schriftelijke vragen werden ingediend door :

- de heren G. Annemans, J. Ansons, M. Bartholomeeussen, G. Beerden, P. Breyne, R. Daems, A. De Beul, E. De Groot, J. De Roo, M. Desutter, M. Didden, J. Dufaux, E. Flamant, J. Geysels, E. Gryp, A. Kempinaire, A. Laridon, J. Loones, mevrouw N. Maes, mevrouw T. Merckx-Van Goey, de heren L. Peeters, V. Peuskens, A. Schellens, W. Seeuws, H. Suykerbuyk, J. Timmermans, H. Van Dienderen, J. Van Eetvelt, L. Vanhorenbeek, F. Vermeiren, mevrouw M. Vogels.

BOODSCHAPPEN

De Voorzitter : Bij brieven van 20 oktober 1989 delen de Voorzitters van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad en van de Assemblée de la Commission communautaire française mee dat deze instellingen zich respectievelijk ter vergadering van die dag hebben geconstitueerd.

SAMENSTELLING VAN COMMISSIES

Wijzigingen onder de vaste en de plaatsvervangende leden

De Voorzitter : Voor de PVV-fractie is :

- in de Commissie voor Cultuur de heer Mahieu als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Van den Broeck.

Voor de VU-fractie is :

- in de Commissie voor Buitenlandse en Externe Aangelegenheden de heer Anciaux vervangen door de heer Van Grembergen ;

- in de Commissie voor Economie, Energie en Tewerkstelling de heer Blanpain als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Pillaert ;

- in de Commissie voor Welzijn en Gezondheid de heer Anciaux als vast lid vervangen door de heer Lauwers.

VRAGEN (R.v.O. art. 70)

Vraag van de heer J. Timmermans tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, en de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het storten van baggerspecie in de Callemoeievijver te Nazareth

De Voorzitter : Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Timmermans tot de heer Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, en de heer Theo Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het storten van baggerspecie in de Callemoeievijver te Nazareth.

De heer Timmermans heeft het woord.

De heer J. Timmermans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, waarde collega's, door de Bestendige Deputatie van Oost-Vlaanderen werd een exploitatievergunning verleend voor het storten van baggerspecie in de Callemoeievijver te Nazareth. Thans loopt er een openbaar onderzoek voor een bouwvergunning met het oog op de

Timmermans

uit te voeren reliëfwijzigingen en de wijziging van bestemming van het Gewestplan.

Zonder de objectieve waarde van de voorafgaandelijke studie in twijfel te trekken, wens ik te beklemtonen dat :

1. geen rekening werd gehouden met de huidige en potentiële mogelijkheden inzake de ecologische waarde van de Callemoeivijver die als watervogelgebied van nationaal belang, in aanmerking komt voor bescherming ;

2. het argument van bebossing als nabestemming wordt aangehouden terwijl de eigenaars het willen realiseren als industriegebied en het gemeentebestuur verklaart de landbouwbestemming intact te zullen houden.

Graag verneem ik vanwege de beide Gemeenschapsministers of zij :

1. akkoord gaan met wijzigingen van het karakter van de Callemoeivijver ;

2. geen bijkomend onderzoek kunnen laten verrichten waarbij zowel uit ecologische overwegingen, als uit landbouwkundig oogpunt de nieuwe visie, zoals verwoord in het Minaplan, houdende het behandelen van baggerspecie ter plaatse door cyclonerig kan worden overwogen ?

De Voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, bij het Bestuur van Stedebouw en Ruimtelijke Ordening is op dit ogenblik een dossier in onderzoek met betrekking tot de vraag van het Bestuur der Waterwegen, Dienst van het Stroomgebied der Schelde om een vergunning tot reliëfwijziging, met name het opvullen met baggerspecie, te bekomen voor het terrein-Callemoeie te Nazareth. Een openbaar onderzoek is hiervoor niet vereist.

Volgens het Gewestplan-oudenaarde zijn deze gronden gelegen in een industriegebied en in een waterwin-

ningsgebied. Deze keuze van de localisatie steunt op een studie en een uitvoerige motivering van het Bestuur der Waterwegen, waarmee het Bestuur voor Ruimtelijke Ordening akkoord gaat. Het Schepencollege van Nazareth bracht op 24 april een ongunstig advies uit over deze aanvraag. Zowel de Vlaamse Maatschappij voor Waterwinning als de OVAM brachten evenwel een gunstig advies uit in het kader van de procedure tot het bekomen van een exploitatievergunning. Deze vergunning werd dan ook afgeleverd door de Bestendige Deputatie van Oost-Vlaanderen op 21 september 1989. Op 26 oktober 1989 ging het gemeentebestuur hier tegen in beroep bij de Vlaamse Executieve (OVAM)

Rekening houdend met de bestemming van het gewestplan kunnen deze terreinen na opvulling gebruikt worden als industriezone.

De wijziging van het karakter en de bestemming van de Callemoeivijver is een aangelegenheid die ressorteert onder de ruimtelijke ordening, maar in dat verband dient met de huidige en potentiële natuurwaarde van de waterplas, onder meer als pleisterplaats en overwiningsgebied voor watervogels, rekening te worden gehouden.

Bij de afweging in verband met de verlenging van de vereiste bouwvergunning zullen, benevens andere aspecten, ook gegevens van ecologische aard worden betrokken.

Wat de berging van baggerspecie betreft, is de Bestendige Deputatie in eerste instantie bevoegd voor het afgeven van een vergunning op basis van het afvalstoffendecreet. De Gemeenschapsminister bevoegd voor Leefmilieu zal in beroep een uitspraak doen en zodoende over een eventuele vergunning beschikken.

Overigens ligt de Callemoeivijver binnen de perimeter van een ruilverkavelingsgebied. Overeenkomstig de wetgeving inzake ruilverkaveling mogen de eigenaars, vruchtgebruikers of gebruikers met kracht van de wet, artikel 68, geen werken uitvoeren die het landschap of de bestemming of plaatsgesteldheid zodanig wijzigen

dat zij de ruilverkavelingsverrichtingen belemmeren, zonder voorafgaandelijke en schriftelijke toestemming van het ruilverkavelingscomité en zolang de aanvullende ruilverkavelingsacti niet is verleden.

Gelet op de stand van zaken, waarbij de Bestendige Deputatie reeds een vergunning voor de berging van baggerspecie heeft verleend, kan bijkomend onderzoek van het dossier en de inbreng van allerlei overwegingen nog gebeuren in het kader van het beroep betreffende deze vergunning, evenals in de procedure inzake de bouwvergunning en de toestemming voor het uitvoeren van werken binnen een ruilverkavelingsgebied. Daarbij dient ook de kwaliteit van de baggerspecie te worden bekeken.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag van de heer L. Peeters tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over de subsidiëring van kansarmoedeprojecten

De Voorzitter : Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Leo Peeters tot de heer Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over de subsidiëring van kansarmoedeprojecten.

De heer Peeters heeft het woord.

De heer L. Peeters (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, bij de St.-Catherinabesprekingen kwam er een bonus van 2,3 miljard uit de bus ten behoeve van gemeenten en OCMW's.

1,7 miljard werd door Gemeenschapsminister Van den Bossche, op basis van een objectieve-criteria-regeling gebruikt voor kansarmoedeprojecten in de Vlaamse Gemeenten. Alle gemeentebesturen werden desbetreffend reeds in kennis gesteld van de toegewezen bedragen en zijn dusdanig op de hoogte van het kader waarin mogelijkheden kunnen worden gecreëerd.

L. Peeters

500 miljoen wordt voorbehouden voor projecten inzake bestrijding van de kansarmoede en daartoe werd via de Administratie voor Gezin en Maatschappelijk Welzijn een omzendbrief rondgestuurd. Daarin werd de doelgroep omschreven, alsook een aantal algemene situeringscriteria zoals doelgerichtheid, problemen en situatiegerichtheid, geïntegreerde aanpak, tijdelijk karakter, toegevoegde waarde, enzovoort.

Tal van gemeentebesturen en OCMW's vragen zich momenteel af of iedereen op een gelijkwaardige manier zal worden behandeld en of alle besturen dus een gedeelte van deze kredieten kunnen krijgen. De vraag in verband met de objectiviteit van de verdeling van deze kredieten houdt dan ook zeer velen momenteel sterk bezig.

Kan de Minister mij zeggen welke criteria hij zal hanteren bij de verdeling van de 500 miljoen van de afdeling Gezin en Welzijn om alle lokale centra de kans te geven hiervan gebruik te maken ?

Overweegt hij eventueel een overlegorgaan te installeren om in verband met de objectieve verdeling een advies te formuleren ?

Kan hij ons een overzicht geven of laten geworden van de diverse projecten die tot op vandaag reeds aangenomen werden. Welke bedragen werden hiervoor toegezegd of overgemaakt ?

De Voorzitter : Minister Lenssens heeft het woord.

Minister J. Lenssens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, de beoordeling van de ingediende projecten inzake bestrijding van kansarmoede zal gebeuren rekening houdend met de inhoudelijke criteria zoals omschreven in de omzendbrief van 14 juli 1989 gericht aan de gemeentebesturen en OCMW's. In de mate dat de aldus in aanmerking genomen projecten een hoger vastleggingsbedrag vertegenwoordigen dan de begroting toelaat, zal een zekere regionale spreiding worden nagestreefd op

grond van objectief aanwijsbare noden in de onderscheiden gemeenten.

Binnen de Administratie Gezin en Maatschappelijk Welzijn is een celarmoedebestrijding opgericht die de projecten adviseert.

Aangezien de gemeenten en de OCMW's tot 31 oktober 1989, vandaag dus, projecten kunnen indienen zal de beoordeling pas na 1 november 1989 kunnen gebeuren.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag van de heer P. Van Grembergen tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de aanvraag tot verlenging van de exploitatievergunning van de NV UCB-Sidac

De Voorzitter : Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Van Grembergen tot de heer Theo Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de aanvraag tot verlenging van de exploitatievergunning van de NV UCB-Sidac.

De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer P. Van Grembergen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, op 17 juli 1987 werd, door de Bestendige Deputatie van Oost-Vlaanderen, aan het bedrijf UCB-Sidac te Zwijnaarde een exploitatievergunning afgeleverd voor een beperkte termijn. Deze termijn loopt op 1 januari 1990 ten einde.

Hoofdreden voor deze beperkte termijn waren : maatregelen voor brandveiligheid en het opstellen, binnen het jaar, van een milieu-effect-rapport of omgevingsrapport. Dit laatste werd gevraagd ingevolge de herhaalde en jarenlange klachten van de bevolking over geurhinder.

Het bedrijf heeft deze voorwaarde

niet aanvaard, is in beroep gegaan bij de Vlaamse Executieve, en heeft zeer onlangs een verlenging en uitbreiding gevraagd van de exploitatievergunning van 17 juli 1987.

Is dit beroep nog steeds in onderzoek ? Zo ja, wanneer mag een uitspraak worden verwacht ?

Was de AROL in kennis van de inhoud van een omgevingsrapport over Sidac op het ogenblik dat het meest recente openbaar onderzoek werd afgesloten ?

Heeft de AROL inmiddels een omgevingsrapport over Sidac ontvangen ? Zo ja, is dit rapport openbaar beschikbaar ?

De Voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, met betrekking tot de exploitatie van het bedrijf NV UCB-Sidac te Zwijnaarde zijn twee dossiers in behandeling. Het eerste dossier betreft het beroep tegen de op 17 juli 1987 door de Bestendige Deputatie van Oost-Vlaanderen afgeleverde exploitatievergunning. Dit beroep is nog in behandeling bij AROL, die het administratief onderzoek niet kan afronden omdat het volledig dossier door het Provinciebestuur nog niet werd overgemaakt en dit niettegenstaande verscheidene herinneringsbrieven. Zowel op 12 april 1988, 5 juli 1988, 17 juli 1989 en 24 oktober 1989 werd hieraan herinnerd maar tot op heden werd er geen gevolg aan gegeven. Het openbaar onderzoek heeft betrekking op de in eerste aanleg in behandeling zijnde nieuwe vergunningsaanvraag. Die werd op 4 juli 1989 door het bedrijf bij de Bestendige Deputatie ingediend tot hernieuwing van de exploitatievergunning. Deze aanvraag wordt in eerste aanleg behandeld.

In uitvoering van de bij voormeld besluit van 17 juli 1987 opgelegde exploitatievoorwaarden heeft het bedrijf inderdaad een omgevingsrapport laten opstellen en op 29 september 1989 een saneringsplan aan het Bestuur voor Leefmilieu overgemaakt. Dit rapport en plan zijn inter-

T. Kelchtermans

ne documenten in het kader van de bestaande vergunning en worden procedurieel niet openbaar gemaakt.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag van de heer L. Peeters tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over het laattijdig verschijnen van de begrotingsonderrichtingen voor de OCMW's

De Voorzitter : Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Leo Peeters tot Minister Lenssens over het laattijdig verschijnen van de begrotingsonderrichtingen voor de OCMW's.

De heer Peeters heeft het woord.

De heer L. Peeters (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, op 18 september 1989 heb ik u een schriftelijke vraag gesteld, nummer 65, betreffende het niet tijdig ter kennis brengen van de begrotingsonderrichtingen voor de OCMW's. Dat antwoord voldeed mij helemaal niet. Daarom neem ik mijn toevlucht tot een mondelinge vraag.

In uw antwoord op mijn schriftelijke vraag laat u mij weten dat de begrotingsonderrichtingen op 11 september 1989 aan de OCMW's van het Vlaamse Gewest werden verstrekt. Hieruit leidt u af dat de gemeenteraad over voldoende tijd beschikt om zijn toezichtsfunctie op een degelijke manier uit te oefenen.

Mag ik de Minister er ook nog attent op maken dat deze onderrichtingen tot op heden nog steeds niet verschenen zijn in het Belgisch Staatsblad. Uit het antwoord op mijn schriftelijke vraag blijkt echter duidelijk dat er, door de laattijdigheid van het verschijnen van de onderrichtingen, tijdnood kan ontstaan om, indien nodig, de datum van 15 november, zoals bepaald in artikel 88, paragraaf 1 van de organieke wet op de OCMW's te halen.

De onderrichtingen werden volgens uw antwoord op mijn schriftelijke vraag, op 11 september aan de OCMW's overgemaakt. Deze zijn op de OCMW's echter slechts, per gewone brief, binnengekomen op 27 en 28 september.

Indien de onderrichtingen slechts verschijnen op 11 september is het zeker voor het OCMW niet mogelijk om vóór 15 september, zoals in artikel 88 van de organieke wet is gesteld, de begroting aan de goedkeuring van de Gemeenteraad voor te leggen, omdat er toch nog wel heel wat termijnen moeten gerespecteerd worden.

Het opstellen van het ontwerp van begroting vergt voor de administratie een redelijke tijd. Als het ontwerp klaar is, moet deze, ingevolge artikel 26bis, aan het gemeentelijk overlegcomité voorgelegd worden. Er moeten ter zake eveneens termijnen gerespecteerd worden, waaronder minstens 5 vrije dagen. Er zijn de te respecteren termijnen voor de bijeenroeping van de Raad van het OCMW, minstens 7 vrije dagen. Pas daarna kan de begroting overgemaakt worden aan de gemeente, waarbij dan weer een termijn van minstens 5 vrije dagen voor de bijeenroeping van de gemeenteraad moet worden gerespecteerd.

Het is overduidelijk dat deze termijnen mekaar niet vlekkeloos kunnen opvolgen, zodat bij laattijdige verschijning van de begrotingsonderrichtingen de termijn van 15 november inderdaad niet kan worden behaald. De Gemeenteraad staat dan voor een voldongen feit en verkeert in de onmogelijkheid om een niet-goedgekeurde of gewijzigde begroting van het OCMW vóór 15 november aan de Bestendige Deputatie over te maken.

Mag ik u bijgevolg het volgende vragen ?

Ten eerste, wat is de reden waarom deze begrotingsonderrichtingen van de OCMW's zo laattijdig werden ter kennis gebracht ?

Ten tweede, wat zal het standpunt van de Minister zijn indien de Gemeenteraad de begroting van het OCMW niet goedkeurt of haar wij-

zigt, waarbij deze Raad, gezien het laattijdig verschijnen van de begrotingsonderrichtingen, ter zake pas vergadert na 15 november en dus niet meer in de mogelijkheid is om de termijn, bedoeld in artikel 88, paragraaf 1 van de organieke wet te respecteren.

De Voorzitter : Minister Lenssens heeft het woord.

Minister J. Lenssens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, krachtens het Huishoudelijk Reglement van de Vlaamse Executieve dient elke omzendbrief vooraf ter kennis te worden gebracht aan de leden van de Executieve die dan over 14 dagen beschikken om opmerkingen te maken.

Teneinde tegenstrijdige onderrichtingen te voorkomen tussen de omzendbrief omtrent de gemeentebegroting en deze inzake de OCMW-begroting, geldt de eerste omzendbrief in de praktijk als referentie voor het opstellen van de tweede.

De Dienst-OCMW van de Administratie werd op 20 juli 1989 in kennis gesteld van de omzendbrief de dato 17 juli 1989 inzake de gemeentebegroting.

Bij nota van 1 augustus 1989 werd door de Administratie het ontwerp van omzendbrief met de richtlijnen voor het opstellen van de OCMW-begroting 1990 aan mijn Kabinet overgemaakt.

Aangezien de eerstvolgende vergadering van de Vlaamse Executieve na de vakantie op 6 september 1989 plaatsvond, kon de omzendbrief inzake de OCMW-begroting dan pas worden meegedeeld aan de leden van de Executieve.

Gelet op het dringend karakter, heb ik toepassing gevraagd van de clausule van de hoogdringendheid waarbij de leden van de Executieve verzocht werden hun eventuele bemerkingen binnen de 48 uren ter kennis te brengen.

Ik heb de omzendbrief op 11 september 1989 ondertekend en overgemaakt aan de Administratie voor verzending.

Lenssens

Uit een nader onderzoek is gebleken dat de Administratie zich toen in volle verhuizingsperiode naar het Markiesgebouw bevond, ten gevolge waarvan zij de omzendbrief pas op 26 september kon versturen.

Dit belet niet dat een OCMW in principe zijn begroting desgevallend vóór 15 september overmaakt aan de gemeentelijke overheid.

Wat de tweede vraag betreft, kan ik u meedelen dat het door u gesignaleerde probleem tot nu toe in de praktijk geen aanleiding heeft gegeven tot onoverkomelijke moeilijkheden. Mocht u een concreet geval kennen, dan ben ik steeds bereid dit te onderzoeken met het oog op een oplossing ervan.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag van de heer D. Vervae tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de Vlaamse vertegenwoordiging bij de Wereldexpo van Sevilla in 1992

Vraag van de heer D. Vervae tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de Vlaamse culturele vertegenwoordiging bij de Wereldexpo van Sevilla in 1992

De Voorzitter : Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Vervae tot de heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting en tot de heer Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de Vlaamse culturele vertegenwoordiging bij de Wereldexpo van Sevilla in 1992.

Minister Dewael zal ook de vraag gericht tot de Voorzitter van de Vlaamse Executieve beantwoorden.

De heer Vervae heeft het woord.

De heer D. Vervae (op de tribune) :

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, van 20 april tot 12 oktober 1992 heeft er in het Spaanse Sevilla een groots opgezette wereldexpo plaats met als thema „het Tijdperk der Ontdekkingen”. Ons land heeft een globaal krediet van 400 miljoen frank ingeschreven om hieraan te kunnen deelnemen onder het drieërlei motto : België in Europa, Brussel Europese Hoofdstad en België één en opgedeeld. Deze 400 miljoen worden opgesplitst als volgt : 150 miljoen voor het paviljoen, 250 miljoen voor de uitwerking en realisatie van het driedubbele thema.

Mag ik de Minister van Cultuur vragen op welke wijze de Vlaamse kunst en cultuur hierop zal zijn vertegenwoordigd en welke personen of diensten zijn of zullen worden belast met de voorbereidende werkzaamheden ad hoc ?

Mag ik de Minister-president vragen op welke wijze Vlaanderen bij de financiering van het geheel, bij de voorbereidende werkzaamheden, en bij de uiteindelijke realisatie van de drievoudige doelstelling is betrokken ?

De Voorzitter : Minister Dewael heeft het woord.

Minister P. Dewael (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, eerst en vooral zal ik de vraag beantwoorden gericht tot de Voorzitter van de Vlaamse Executieve.

Ik kan collega Vervae meedelen dat de heer P.E. Maes, Commissaris-generaal van de Belgische Regering voor Expo 92 te Sevilla, een eerste vergadering van het Organisatie- en Begeleidingscomité voorzat op 3 oktober laatstleden.

Op deze vergadering was de Voorzitter van de Vlaamse Executieve vertegenwoordigd. Het betrof een eerste, vrijblijvende bijeenkomst waarbij de gedachtenwisseling nog niet in concrete engagementen uitmondde.

Aansluitend bij het antwoord van de Voorzitter van de Vlaamse Executieve over dezelfde aangelegenheid, kan ik meedelen dat er nog geen concrete

voorbereidende werkzaamheden zijn opgestart. Het komt de Voorzitter van de Vlaamse Executieve toe om te gelegener tijd een voorstel van participatie van de Vlaamse Gemeenschap op de Vlaamse Executieve te brengen.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag van de heer L. Peeters tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de problemen aangaande de subsidiëring van de erkende culturele centra met v.z.w.-statuut

De Voorzitter : Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Leo Peeters tot Minister Dewael over de problemen aangaande de subsidiëring van de erkende culturele centra met v.z.w.-statuut.

De heer Peeters heeft het woord.

De heer L. Peeters (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, met betrekking tot de subsidiëring, vanuit de Vlaamse Gemeenschap, van de erkende Culturele Centra met vzw-statuuut rijzen een aantal problemen.

Allereerst lijken er onvoldoende middelen om achterstallen in verband met weddetoelagen van het gesubsidieerde educatief personeel voor het jaar 1989 uit te betalen. Meer bepaald zou er een tekort zijn van 5,1 miljoen. Ook voor het jaar 1988 werd de regularisatie pas in september 1989 voltooid. Er is trouwens ook een vraag van de Centra over de principiële wijziging van de definitie van de rechtstreekse wedde-uitbetaling en de subsidiëring van de werkgever.

Kan de Minister meedelen of hij effectief nog over de middelen beschikt om de regularisatie voor 1989 nog dit jaar te voltrekken ? Zijn daarvoor de nodige kredieten uitgetrokken ? Kan gebruik worden gemaakt van een provisioneel krediet ? Of denkt de Minister eerder aan een laattijdige uitbetaling voor 1989 met kredieten voor 1990 ?

L. Peeters

Wat is het standpunt van de Minister ten aanzien van de vraag van de erkende culturele centra naar de wijziging van de definitie ?

De Voorzitter : Minister Dewael heeft het woord.

Minister Dewael (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, de prognose voor uitvoering van het decreet van 16 juli 1973 inzake toelagen voor staf-functionarissen in culturele centra met v.z.w.-beheer wijst een tekort aan van ongeveer 5,1 miljoen voor 1989.

Voor 1990 wordt bij een maximale opvulling van de personeelsomkadering en rekening houdend met eventuele nieuwe erkenningen het tekort geraamd op 6,3 miljoen.

Het decreet van 16 juli 1973 betreffende de toekenning van weddetoelagen aan cultuurfunctionarissen werkzaam in erkende culturele centra is samen met het bibliotheekdecreet het enige decreet in de culturele sector dat niet vermeldt, dat de uitvoering gebeurt binnen de perken van de beschikbare kredieten.

Reeds sedert 1988 kon worden vermoed dat de in de begroting ingeschreven kredieten niet toereikend zouden zijn om het decreet op de culturele centra helemaal uit te voeren.

Daarom wordt sedert 1988 ieder jaar via het inlassen van een bepaling in het begrotingsdecreet de Vlaamse Executieve door de Vlaamse Raad gemachtigd het desbetreffende decreet toe te passen binnen de grenzen van de door de Vlaamse Raad goedgekeurde kredieten.

Voor 1990 wordt deze bepaling ingelast in het ontwerp-programmadecreet. Tevens wordt de uitbetaling geregeld via driemaandelijks voor-schotten aan de inrichtende overheid, dit wil zeggen aan de gemeenten die beschikken over een erkend cultureel centrum.

Deze wijze van uitbetaling houdt in dat, ingeval een cultureel centrum wordt beheerd door een v.z.w., deze v.z.w. haar toelagen niet meer van de

Vlaamse Gemeenschap ontvangt, maar van de gemeentelijke overheid.

Zoals u wellicht weet, werd in de ontwerp-begroting- van de Vlaamse Executieve het begrotingstekort beperkt tot het in de financieringswet uitgetekende bedrag, zodanig dat het ontstaan van een Vlaams zogenaamd rentesnieuwbaleffect kan worden vermeden.

Dit impliceert dat de middelen om een regularisatie uit te voeren niet voorhanden zijn. Laattijdige uitbetaling voor 1989 met kredieten voor 1990 is evenmin mogelijk.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag van mevrouw M. Vogels tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken, over een eventuele uitbreiding van de regionale luchthavens

De Voorzitter : Aan de orde is de mondelinge vraag van mevrouw Vogels tot de heer Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over een eventuele uitbreiding van de regionale luchthavens.

Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw M. Vogels (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, men heeft ons de TGV altijd willen verkopen, alhoewel dit tot nog toe niet gelukt is, als alternatief voor een meer intensief luchtverkeer in het ééngemaakte Europa. Ondanks deze principiële keuze voor het treinverkeer blijkt dit niet voldoende te zijn om een halt toe te roepen aan de verdere uitbouw van de regionale luchthavens in dit land.

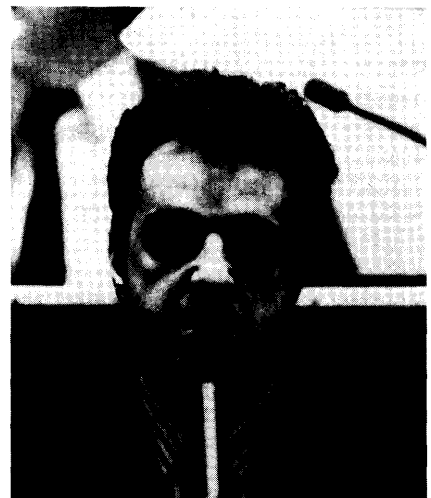
Mijnheer de Minister, zo blijft ook met name de uitbreiding van de luchthaven te Deurne een hangend dossier. Begin deze maand brachten de autoriteiten van de Luchthaven van Deurne hun collega's van de Luchthaven te Rijsel een werkbe-

zoek waarbij ze hun kritiek op uw beleid niet spaarden, precies omdat u geen duidelijk antwoord geeft maar een definitieve oplossing steeds voor u uitschuift. Zo zou u zich verbonden hebben om te beslissen na een studie over de functie van de regionale luchthavens.

Naar ik vernomen heb zou u inmiddels een studiebureau hebben aange-vozen voor de beloofde studie.

Kan u, mijnheer de Minister, mij antwoorden op de volgende vragen ?

1. Aan welk studiebureau werd deze studie uitbesteed ? Wat was de precieze opdracht ter zake ?
2. Welke elementen werden ter onderzoek uitbesteed ?
3. Werd er ook aandacht gevraagd voor ecologische en milieu-aspecten ?
4. Wat motiveert u om hierrond nog een studie te maken, gezien de toch duidelijke optie om niet het Europees luchtverkeer, maar wel het treinverkeer te bevorderen ?

De heer G. Annemans (Fractievoorzitter Vlaams Blok) interpelleert Minister L. Van den Bossche (SP) over de „kordate federale loyaliteit” (Regeerakkoord)

De Voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister J. Sauwens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, in antwoord op de gestelde vragen kan ik het geachte lid het volgende mededelen.

De doorlichtingsstudie van de Vlaamse regionale luchthavens, met name de Luchthaven van Deurne en Oostende, en het Vliegveld-Grimbergen werd toevertrouwd aan de Britse firma Airports U.K. Ltd.

Deze studie bestaat uit een analyse van het huidige verkeer bij de drie betrokken luchthavens en het bepalen van het marktpotentieel, alsook een analyse van de huidige sand van zaken wat betreft de exploitatierelaties, het personeel en de infrastructuur. Ook de omgevingszorg in ruime zin werd daarbij bekeken.

Zoals u hieruit kan opmaken worden er in deze studie geen concrete voorstellen gedaan op vlak van de investeringen of een beheersformule. Bedoeling is echter een inzicht te krijgen in de reële bestaande toestand om een algemeen beleid te kunnen uitwerken.

Tijdens de eerste maanden van 1990 zal een tweede studie worden uitgeschreven die als onderwerp heeft een onderzoek naar een optimale beheersformule, personeelsformatie en investeringsvoorstellen. Hierin zal uitdrukkelijk aandacht worden besteed aan de effecten voor mens en milieu.

Vooraleer een beleid in welke zin dan ook kan worden uitgewerkt, dient men uiteraard te beschikken over een nauwgezette inventaris van de bestaande toestand van alle elementen die het onderwerp zijn van dit beleid. Daarom leek deze studie een absolute noodzaak. Daarenboven werd er in het Vlaamse Regeerakkoord van 14 februari 1989, overeengekomen dat een grondige doorlichting van de regionale luchthavens diende doorgevoerd alvorens een beleidsnota dienaangaande op te stellen.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

INTERPELLATIES (R.v.O. art. 72)

Interpellatie van de heer A. Denys tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de problematiek van de waterzuivering in Vlaanderen

Vraag (R.v.O. art. 70, 6c)

Vraag van de heer J. Timmermans tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de niet-goedkeuring van de aanbesteding van het waterzuiveringsstation te Zwalm door de raad van beheer van de VMZ

De Voorzitter : Aan de orde zijn de interpellatie van de heer Denys tot de heer Theo Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de problematiek van de waterzuivering in Vlaanderen en de daaraan toegevoegde vraag van de heer Timmermans tot Minister Kelchtermans over de niet-goedkeuring van de aanbesteding van het waterzuiveringsstation te Zwalm door de raad van beheer van de VMZ.

De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, in deze interpellatie wil ik twee specifieke punten behandelen, eerst en vooral het debat over de milieuheffing en ten tweede de specifieke problemen in verband met de bureaucratische procedure, die investeren in waterzuiveringsstations en collectoren zo moeilijk maakt.

Geachte collega's, het debat over de kostprijs van ons leefmilieu en de prijs, die wij moeten betalen voor onze ecologische en leefmilieuproblematiek, werd in Nederland openbaar gehouden. In Vlaanderen slagen wij

daar niet in. Bij ons worden de milieuheffingen op een sluipende wijze geïntroduceerd zonder dat daarover een openbaar debat wordt gehouden.

Via de pers hebben wij vernomen dat de SERV advies diende uit te brengen over de verhoging en verruiming van de milieuheffingen, terwijl wij daarover in deze Vlaamse Raad niet worden ingelicht en ter zake zelfs geen inspraak in hebben. Wij kunnen er evenmin voorafgaandelijk een debat over voeren.

Gisteren, tijdens de bespreking van de begroting in de Commissie voor Leefmilieu, verwonderde het mij dat het verzoek van Collega Beerden om voorafgaandelijk in de Commissie, dus niet in openbare zitting, ter zake een gedachtenwisseling te hebben, door de Minister pertinent werd geweigerd. Dat staat in schril contrast met wat ter zake in Nederland is gebeurd, waar men een groot debat heeft gevoerd over de kostprijs ter verbetering van het leefmilieu. Bij ons worden ter zake allerhande verklaringen door partijvoorzitters afgelegd, maar wij slagen er niet in een openbaar debat op gang te brengen. Het is nu reeds jaren dat wij zeggen dat in Vlaanderen de syndicale en patronale vertegenwoordiging, met name de SERV-partners, de bevoorrechte gesprekspartners zijn van de Executieve en dat onze Vlaamse Raad meer en meer een tweedetransrol toebedeeld krijgt.

Geachte collega's, op dit ogenblik wordt in de Vlaamse Raad werk gemaakt van de herziening van ons reglement. Dat zal evenwel pas resultaat opleveren wanneer wij de medewerking van de Executieve krijgen en zij haar houding van permanente volmachten wil afleggen.

Mijnheer de Minister van Leefmilieu, op dat vlak hebben wij met u een slechte ervaring. Tijdens de maanden september en oktober hebben wij in de Commissie voor Leefmilieu gepoogd het debat over de waterzuivering een nieuwe dimensie te geven. Het heeft ons verwonderd dat u nadien in de pers de bedoelde commissievergaderingen totaal hebt geminimaliseerd door te zeggen dat het een maat voor niets was.

Denys

Collega's al degenen die deze commissievergaderingen hebben bijgewoond moeten getuigen dat er zeer ernstig werk werd geleverd. Naar mijn gevoelen althans, werd in de Vlaamse Raad voor de eerste maal de problematiek van de waterzuivering op een zeer diepgaande inhoudelijke wijze benaderd, dit aan de hand van het SOBEMAP-rapport.

Telkens wij binnen het beleid van de waterzuivering stuiten op tekortkomingen, telkens wij vroegen om concrete beleidsoplossingen, hebt u steeds geantwoord dat wij op het rapport van het studiesyndicaat moesten wachten. Naar mijn gevoelen gaf u steeds een ontwijkend antwoord, zodat u geen echt debat met de leden van de Vlaamse Raad moest aangaan over de te nemen beleidsbeslissingen. Voor alle bestaande problemen, voor alle tekortkomingen inzake de waterzuiveringsaanpak, hebt u voortdurend verwezen naar de toekomst en naar de conclusies die moeten blijken uit het rapport van het zogenaamde studiesyndicaat.

Voor één zaak hebt u echter niet gewacht op de conclusies, met name voor het sluipend introduceren van een milieuheffing. Wij hebben dit via de pers vernomen, omdat u advies hebt gevraagd aan de SERV-partners.

Wellicht zal u antwoorden dat dit nog geen besluit is; dit is inderdaad een voorontwerp van besluit. Hoe dan ook, onze terechte vraag is of wij hier in de Vlaamse Raad, net zoals dit gebeurde in Nederland en zoals dit ten aanzien van de buitenwereld wordt gevraagd, op een volwassen wijze een debat zullen kunnen voeren over de manier waarop wij de financiering van ons leefmilieu en meer bepaald van de waterzuivering zullen bewerkstelligen.

Thans kom ik tot uw voorstellen inzake de invoering van een milieuheffing.

In het ontwerp wordt gesteld dat 2,7 miljard belasting wordt voorzien voor waterzuivering in 1990, dit ten aanzien van 1,36 miljard in 1989.

Collega's, dit is een globale verhoging van 1,34 miljard, met als onderverdeling 300 frank per persoon, dit is maximum 1.500 frank per gezin; 10.000 frank voor een bedrijf met een klasse 1-exploitatievergunning, 26.000 gewone plus 6.600 intensieve veehouderijen; 430 frank per inwoners-equivalent voor 4.000 op de riolering aangesloten industriële bedrijven.

Collega's, het blijkt duidelijk uit het voorstel dat er wordt uitgepakt met een lineaire, forfaitaire belastingvorm. Iedereen weet dat een lineaire en forfaitaire aanpak van deze problematiek regelrecht indruist tegen het principe van de vervuiler betaalt. Dit betekent dat men proportioneel betaalt, volgens de hoeveelheid en de graad van vervuiling.

Collega's, de PVV is voorstander van het vlug uitvoeren van een algemeen waterzuiveringsprogramma in Vlaanderen. Zij blijft dus het voorstel steunen om in 1995 de waterkwaliteit van onze rivieren op te drijven, zodat zij minimaal voldoet aan het label van de zogenaamde basiskwaliteit. Wij weten ook dat dit geld kost.

Sobemap spreekt van 171 miljard frank, waarvan 118 miljard gedragen door de gemeenten in de vorm van investeringen in de riolering. De resterende 53 miljard valt ten laste van het Vlaams Gewest in de vorm van investeringen in collectoren en waterzuiveringsstations. In de Vlaamse Raad wordt dus hoofdzakelijk over deze 53 miljard gesproken. Indien men de zaak rond wil hebben tegen 1995, moeten deze investeringen over zes begrotingsjaren worden gespreid, dit wil zeggen gemiddeld 9 miljard per jaar. Ons stoort het dat men voor alle beslissingen wacht op de eindconclusie van het studiesyndicaat, behalve voor één zaak, namelijk de belastingverhoging. Men weet dat er zeer veel problemen bestaan om het investeringsregime dat wordt geschetst, te halen, ik kom daarop nog terug, maar toch beslist men vooraf om de belastingen te verhogen. De milieuheffingen zijn immers een verkapt vorm van belastingen, omdat er geen enkele band bestaat tussen degenen die vervuilen en het tarief dat wordt aangerekend. Men

voert deze belastingverhoging vooraf in, zonder te weten hoe men de tekortkomingen zal verhelpen. Dit is een typische CVP-, en ik zou zeggen, een CVP-SP-aanpak, waarbij de meest lakse en eenvoudige weg wordt opgegaan en vlug vlug geld wordt bijeengebracht, zonder aan de bevolking mede te delen waarvoor het precies zal worden gebruikt, zonder een concreet meerjarenprogramma te kunnen voorleggen. Men kan evenmin zeggen op welke wijze afspraken worden gemaakt met de gemeenten die moeten instaan voor de uitvoering van de 118 miljard frank investeringen voor riolering.

Ook afspraken met het buitenland, Frankrijk en Nederland, en met andere Gewesten zijn er niet. Wij weten alleen dat dit precies van zeer groot belang is om uiteindelijk te komen tot een efficiënt waterzuiveringsbeleid. Men heeft evenmin afspraken over de toekomstige opdracht en taken van de VMZ, wat toch ook van belang is om na te gaan op welke wijze een meer doeltreffende en efficiënte waterzuivering kan worden bekomen. Wij weten dat er installaties zijn om vier miljoen inwoners-equivalent te zuiveren die slechts voor twee miljoen, dus 50 procent, worden benut. Alle installaties die tot dusver werden opgericht, worden slechts voor de helft gebruikt. Er moeten nog investeringen worden gedaan voor het zuiveren van drie miljoen inwoners-equivalent, maar wij weten nog niet hoe de benuttingsgraad van de bestaande waterzuiveringsstations zal worden opgedreven tot 80, 90 of liefst 100 procent. Toch voert men reeds een milieuheffing in. Ik vrees dat de sensibilisering van de bevolking om inspanningen te doen voor het verbeteren van het leefmilieu en meer bepaald voor het verbeteren van de zeer slechte waterkwaliteit, hieronder zal lijden. Vergeten wij niet dat in het verleden reeds 50 miljard werd geïnvesteerd, maar de globale waterkwaliteit in ons land slechter is dan in de periode vóór deze investering.

Het is dus nodig dat men opnieuw vertrouwen geeft aan de bevolking, te meer daar de sensibilisering om inspanningen te leveren ter verbetering

Denys

ring van de waterkwaliteit aan het groeien was. Naar mijn mening bent u dit sensibiliseringseffect aan het afbouwen door zo plotseling, blindelings, lineair en forfaitair een belasting in te voeren. Bovendien maakt u die belasting niet herkenbaar en legt u er geen enkele verantwoording voor af. Ter zake is er dus een gebrek aan begeleiding van uwentwege.

Collega's, de belangrijkste vraag en tevens het belangrijkste probleem is te weten wat men gaat doen met die meermiddelen, die zogezegd dienen om meer te investeren in 1990. We stellen vast dat men er tijdens de voorbije jaren slechts in geslaagd is 50 procent te realiseren van het investeringsbedrag dat ingeschreven stond in de Vlaamse begroting.

De oorzaak hiervan is meervoudig.

Ten eerste, de VMZ blijkt over onvoldoende personeel te beschikken al alle investeringen te realiseren.

Ten tweede, de procedure is veel te bureaucratisch.

Ten derde, de coördinatie vanwege de Gemeenschapsminister is gebrekkig en roept vele vragen op.

Ter zake waren wij dan ook zeer verrast toen tijdens de hoorzitting in de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud duidelijk werd dat van ongeveer 1,3 miljard aan dossiers het spoor bijster was. Zoals blijkt uit het intern verslag dat na deze hoorzitting is opgemaakt, was op 18 september 1989 door de Raad van Bestuur van de VMZ voor 1,659 miljard aan ontwerpen goedgekeurd. Door u zelf, mijnheer de Minister, werd daarop gerepliceerd dat op datzelfde moment, dus 18 september van dit jaar, nog maar dossiers ten belope van 302 miljoen ter goedkeuring aan u waren voorgelegd.

Onze zoektocht naar de ontbrekende 1,3 miljard bleef echter zonder resultaat. Dit alles toont nog maar eens aan, collega's, dat dit ganse dossier met een waas van geheimzinnigheid is omgeven. Er wordt terecht geschermd met de zogenaamde te omslachtige procedure. Gemiddeld zou

een investeringsdossier ongeveer 450 dagen nodig hebben om de volledige procedure te doorlopen, zijnde vanaf het aanstellen van de ontwerper tot het bevel tot aanvang der werken. Dat deze procedure overgebucreatiseerd, te omslachtig, te ingewikkeld, te complex is, is echter geen nieuw gegeven. Reeds meerdere malen werd de bevoegde Minister hierop attent gemaakt. Het is ook daarom dat wij zo kordaat moeten zijn en durven stellen dat het feit dat er nooit effectief werd ingegrepen betekent dat de beleidsverantwoordelijke op dat gebied heeft gefaald.

Mijnheer de Minister, u staat weliswaar niet zolang aan het hoofd van dat Departement, maar tot dusver heeft u geen enkel voorstel gedaan om die procedure te vereenvoudigen. Daarentegen deed u wel voorstellen om de milieueffingen op te voeren.

Een volgend punt dat ons bekommert is de toekomst van de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij. SOBEMAP heeft het aangedurfd twee scenario's voor te stellen. Een eerste, waarbij er wordt vanuit gegaan dat de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij alles moet blijven doen zoals dat vandaag het geval is: de controle, de coördinatie van de investeringen, de vergunningen, het exploiteren van de waterzuiveringsstations, enzovoort.

Een tweede scenario voorzag in een beperkte opdracht van die overheidsinstelling met name de controle, het uitreiken van de vergunningen en de coördinatie van de investeringen.

Mijnheer de Minister, ik verheel niet dat wij voorstander zijn van het tweede scenario. Wij hebben het in de Commissie schertsend het liberale scenario genoemd omdat ons inziens alle andere taken, zoals in Engeland en in andere landen, kunnen worden geprivatiseerd, wat volgens ons tot een meer efficiënt optreden zal leiden.

Wij vragen ons af wanneer ter zake een uitspraak wordt gedaan en dit probleem effectief wordt aangepakt. Wellicht zult u mij antwoorden dat dit één van de eindresultaten van het Studiesyndicaat zal zijn, maar dan

rijst de vraag waarom u niet met de milieueffing, met de waterzuiveringsbelasting wacht tot wij inzage hebben in het dossier betreffende de zeer fundamentele keuze die op dat terrein moet worden gemaakt. Mijnheer de Minister, ik kan mij niet van de indruk ontdoen, u kunt mij tegenspreken indien ik mij vergis, dat u aan het manoeuvreren is om de VMZ als het ware uit te schakelen en u denkt daarbij, u gebruikt daarvoor uw Studiesyndicaat, aan nieuwe structuren. Men kan tussen de regels lezen dat u de VMZ op een zijspoor wil zetten. Misschien is dit slechts een indruk, maar u heeft straks de gelegenheid om dit te weerleggen. Zoals ik reeds zei heb ik het gevoel dat u zoekt naar een nieuwe structuur waar uw politieke vrienden, coalitiepartners en medewerkers de grote trom kunnen roeren.

Mijnheer de Minister, collega's, wij zijn van oordeel dat de VMZ wel degelijk een beperkte opdracht heeft met name de controle, het uitreiken van de vergunningen en de coördinatie van de investeringen. Dit zijn zaken die door een overheidsinstelling dienen te worden verwezenlijkt. De VMZ heeft op dat vlak zijn sporen verdiend. Indien de taken daartoe worden beperkt zullen wij niet verplicht zijn meer personeel aan te werven. Zodoende kan het investeringsprogramma, waarbij het noodzakelijk is tegen 1995 een basiskwaliteit te hebben, worden uitgevoerd. Ik denk dat wij de andere weg opgaan, waarbij de zuivering van het water slechts een zijaspect is en waarbij andere motieven van doorslaggevende aard zijn.

Mijnheer de Minister, als u met een volledig nieuw en geloofwaardig beleidsplan naar voor komt, waarin al die tekortkomingen zullen weggewerkt zijn, dan zullen we de eerste zijn om tesamen aan uw zijde te strijden om die 53 miljard gespreid over 6 begrotingsjaren voor de waterzuivering te zoeken.

Dit komt ongeveer overeen met jaarlijks 9 miljard. Dan zullen we eerst en vooral helpen zoeken binnen de bestaande Vlaamse begroting om daar aan accentverschuiving te doen.

Denys

Wat nu gebeurt, gaat in tegen de Regeringsverklaring : er is geen accentverschuiving ten gunste van leefmilieu. Er is bij voorbeeld geen transfert van het Departement van Economie naar Leefmilieu. Er worden zelfs nog meer kredieten uitgegeven voor de economische expansie. Er worden verder vele miljarden gegeven aan de grote multinationals à la Amoco en Volvo. De enige verandering ten opzichte van de vorige Regering is de bijkomende belasting voor leefmilieu. Maar van een accentverschuiving is er geen enkele sprake.

Op het SP-congres heeft Gemeenschapsminister De Batselier gepronkt met het feit dat hij de auteur is van de leefmilieuaccentverschuiving binnen de Vlaamse Regering. Dit is een zeer grote leugen. De Ministers De Batselier en Kelchtermans zijn de co-auteurs van een nieuwe vorm van belastingen, zijnde de zogenaamde inkombelastingen.

Collega's, als wij spreken over accentverschuivingen ten gunste van het leefmilieu, betekent dat iets anders. Dan betekent dit dat binnen de bestaande begroting wij minder zouden uittrekken voor economische expansiewetgeving en wij meer zouden doen voor leefmilieu.

De heer J. Dufaux : Ook in de economische expansiewetgeving liggen de klemtonen anders.

De heer A. Denys : U hebt waarschijnlijk mijn interpellatie over Amoco niet gehoord. Het is duidelijk dat het aspect leefmilieu er werd bijgesleurd om een subsidie van 1,1 miljard te geven, wat betekent 5 miljoen subsidie per werkplaats, daar waar dit, bij een gemiddelde berekening voor de KMO's niet meer is dan 500 frank. Tienmaal meer subsidies werden aan één enkel bedrijf gegeven. Wij zeggen dit trouwens niet alleen. Ook Minister Sauwens heeft dat in een interview gezegd. Hij heeft wel met de Executieve meegestemd, maar zijn frank is later gevallen en nadien heeft hij gezegd dat dit niet verantwoord is.

Voor ons betekent een accentver-

schuiving dat die bedrijven minder middelen zouden krijgen voor economische expansie, maar wel meer middelen voor leefmilieu. Ik heb de indruk dat die nieuwe milieubelasting niet dient om op de eerste plaats een meer efficiënt en doeltreffend waterzuiveringsbeleid te voeren. Men kan mij er pas van overtuigen dat een nieuw en beter beleid zal worden gevoerd als ik een antwoord zal hebben gekregen op al de tekortkomingen die in het SOBEMAP-rapport zo duidelijk werden aangetoond. Ik heb de indruk dat de nieuwe milieubelasting in de eerste plaats dient om de bestaande investeringsopdrachten die de Vlaamse Raad op dat vlak heeft gegeven waarover reeds algemene middelen zijn voorzien en waarvoor de belastingbetaler dus reeds heeft betaald, uit uw begrotingscijfers te helen.

Wat u doet is niets anders dan een verkapte belastingverhoging zonder enige waarborg dat dit zal leiden tot meer doeltreffendheid op het vlak van de waterzuivering.

De PVV vraagt, niet enkel als oppositie maar ook in naam van degenen die onze Vlaamse Raad willen herwaarderen, dat er alvorens door de Executieve een besluit werd genomen, een grondig debat zou plaatsvinden in de Vlaamse Raad. Ik zal ter zake trouwens een motie indienen. Dit is inderdaad de enige manier om de Vlaamse Raad te tillen boven de tweederangsrol die Minister Kelchtermans eraan wil geven.

De Voorzitter : De heer Timmermans heeft het woord om zijn mondelinge vraag te stellen.

De heer J. Timmermans (op de tribune) : Tijdens de hoorzittingen naar aanleiding van het SOBEMAP-rapport inzake waterzuivering werd duidelijk aangetoond dat de VMZ en de Algemene technische diensten niet in staat waren tijdig voldoende dossiers aan de heer Gemeenschapsminister ter goedkeuring over te maken en de noodzakelijke kredieten vast te leggen.

Thans verneem ik dat de Beheerraad van de VMZ de aanbesteding van het waterzuiveringsstation te Zwalm niet

heeft goedgekeurd en tot heraanbesteding zal overgaan.

Mijnheer de Minister, vele technici hebben bedenkingen bij de genomen beslissing, ten eerste, omdat er varianten zijn toegelaten ; ten tweede, omdat het toewijzingsbedrag 20 miljoen lager was dan het geraamde bedrag en, ten derde, omdat het verschil tussen de twee laagste aanbestedingen amper 2 miljoen frank bedroeg. Bijgevolg is de algemene indruk ontstaan dat bij de Raad van Bestuur werd gelobbyd om de gunstige beslissing, die veertien dagen voordien werd genomen, om te vormen tot een negatieve beslissing, met name de afwijzing van de aanbesteding en het overgaan tot heraanbesteding.

Indien de beslissing tot heraanbesteding technisch verantwoord is, heb ik vragen bij het opgestelde lastenboek van de ontwerpers, goedgekeurd door de administratie van de VMZ en van de Algemene Technische Diensten.

Mijnheer de Minister, gelet op reeds andere, voorheen genomen, eigenaardige beslissingen van de Raad van Bestuur van de VMZ, verzoek ik om mededeling van de motieven van deze beslissing. Graag vernam ik uw reactie ter zake en ook deze van de Gewestcommissaris.

Ik kan mij niet van de indruk ontdoen, mijnheer de Minister, dat u politiek buiten spel staat, niettegenstaande uw verantwoordelijkheid in verband met het beleid van de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij en het gevoerde waterzuiveringsbeleid in het algemeen. Via uw Gewestcommissaris, die inderdaad over een vetorecht beschikt, komt u op politiek vlak onvoldoende aan uw trekken om het beleid bij te sturen.

De hoorzittingen die wij hieromtrent in Commissie hebben gehouden, waren een openbaring. Zij toonden aan dat de werkwijze en de heroriëntering van het beleid van de VMZ meer dan dringend noodzakelijk zijn.

Ik kan niet akkoord gaan met collega Denys die daarnet heeft gezegd op dit ogenblik niets te moeten onderne-

Timmermans

men inzake de noodzaak van bijkomende middelen. In deze Vlaamse Raad zal iedereen kleur moeten bekennen in het maatschappelijk debat om de verantwoordelijke aan te duiden. Bovendien zal moeten worden aangetoond hoe wij tot een dergelijk verloederd leefmilieu zijn gekomen. Naam en toedracht moeten worden genoemd. Daarna moet de financiële verantwoordelijkheid worden vastgelegd. Niet alleen het principe dat de vervuiler betaalt, geldt; de SP zegt bovendien dat, wat de belastingbetaler betreft niet lineair kan worden opgetreden. Inderdaad, er moet worden betaald in verhouding tot de inbreng.

De Voorzitter : Mijnheer Timmermans, ofwel kiest men voor een vraag, ofwel vraagt men het woord in de interpellatie. U hebt gekozen voor de vraag, dus moet u zich houden aan de tekst van de vraag.

De heer J. Timmermans : Ik heb niet gekozen voor de vraag, u hebt dat in mijn plaats gedaan.

De Voorzitter : U hebt gekozen voor de vraag, en aangezien ze hetzelfde thema behandelde als de interpellatie van de heer Denys werd ze aan zijn interpellatie toegevoegd. Nu moet u zich beperken tot deze vraag.

De heer J. Timmermans : Ik stel vast dat de vorm belangrijker is dan de inhoud. Ik zal het dus hierbij laten om aan collega Dufaux de kans te geven verder op het probleem in te gaan.

De Voorzitter : De heer Dufaux heeft het woord.

De heer J. Dufaux (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, naar aanleiding van de interpellatie van de heer Denys inzake de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij, wil ik ook enkele opmerkingen en bedenkingen kwijt.

Ik ben het met de heer Denys eens dat de problematiek van de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij eens aanleiding zou mogen geven tot een groot debat in deze Raad, wat nog niet wil zeggen dat wij hier om de

veertien dagen op de tribune moeten komen om over één of ander detail te spreken. Als de TGV een groot debat waardig is, dan is de waterzuivering dat ook waard.

Ik wil hier vandaag ook bekennen dat ik ten zeerste verwonderd was dat deze Raad, de pers en de televisie pas op een zwoele augustusdag het probleem van de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij ontdekt hebben. Dat bewijst alleszins dat niet goed werd geluisterd naar mijn uiteenzetting van 16 juni naar aanleiding van de Begroting Leefmilieu 1989 en evenmin naar het antwoord van de Minister toen. Bij die gelegenheid wees ik er de Minister op dat hij een onrealistisch en niet-haalbaar programma inzake waterzuivering voorstelde, dat hij niet in de nodige middelen voorzag. Ik wees ook op zijn fragmentarische aanpak ten aanzien van industrie en landbouw en waarschuwde voor de gepeperde factuur ten laste van belastingbetaler en consument. De antwoorden die de Minister mij toen gaf werden later ook in het SOBEMAP-rapport vermeld.

Ik wees er toen ook op dat in 1988 slechts een bijkomende capaciteit van 75 .000 inwonerseivalent werd gerealiseerd, wat in schril contrast stond met de 2.700.000 die voorzien waren. Ik wees toen op de kloof tussen wat gerealiseerd was en wat nog diende gerealiseerd te worden. Die kloof is oneindig groot en niet overbrugbaar tussen 1990 en 1995. Ik wees toen ook op de niet-gecoördineerde aanpak, op de rampzalige toestand van overdimensionering, op het niet-aansluiten van collectoren op waterzuiveringsstations en vice versa. Ik wees op de ontzettende achterstand voor de overname van de gemeentelijke dossiers. Ik wees op de grote achterstand van de VMZ inzake het opmaken van AWP.

Bij die gelegenheid wees ik ook op het gebrek aan middelen in de investeringsbegroting. Ik wees op de rol van ATD en AROL en op de gebrekige personeelsstructuur en op, en daar zit het probleem, de politieke benoemingen van PVV en CVP. De eerste socialist die je daar kunt vinden is te zoeken bij de bodes en de

loopjongens. (**Protest van de heer Denys**) Mijnheer Denys, ik durf insinueren dat bij de fusie veel is fout gelopen door het droppen in de VMZ van politieke creaturen uit uw kabinetten. U hoeft maar te denken aan de man die u onlangs hebt aangesteld.

Bij deze gelegenheid had ik het over de schandalige situatie inzake de bijdrage van de landbouwsector en van de industrie die in oppervlaktewater loost en niet bijdrageplichtig is en uiteraard wees ik op de gepeperde factuur die ons zou te wachten staan.

Ik wens thans aan te sluiten bij wat collega Timmermans heeft gezegd en even nader in te gaan op die factuur. Ik wens mijn bekommernis uit te drukken over de eerlijke verdeling in het principe de vervuiler betaalt, zoals het thans voorligt in het ontwerp-decreet houdende de bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap, meer specifiek in afdeling 2 : de wijzigingen van de wet van 16 maart 1976 op de bescherming van de oppervlaktewatervoren tegen verontreiniging. Van de 1,7 miljard aan bijdragen die thans geïnd worden via de provincies was er reeds een zeer onlogische verdeelsleutel van 78 procent ten laste van de gezinnen en 32 procent ten laste van de industrie. De landbouw bleef afwezig. Bij het extra miljard dat thans in de programmawet wordt ingeschreven bereikt u een verdeling van 60,6 procent voor de industrie, te innen via 10.000 frank per klasse I-hinderlijke-inrichting of 250 miljoen, via 10.000 frank per klasse I-landbouwbedrijf of 70 miljoen en 680 miljoen te verdelen via een sleutel 58 procent gezinnen, 42 procent industrie. Van het extra miljard zal dus 39,4 procent door de gezinnen betaald worden en 60,6 procent door de industrie. Uiteraard is dit een betere verdeelsleutel dan de 78 procent 22 procent van de initiële bijdrage. Wij zijn inderdaad tegen de lineaire verdeling van deze inningen. Wij kunnen begrijpen dat u snel moet handelen en dat u 1 miljard nodig hebt wilt u in 1990 bepaalde zaken realiseren.

Als Vlaamse socialist kregen wij

Dufaux

nochtans graag een antwoord van de heer Minister op de volgende vragen. Welke plannen heeft de Minister tot het incalculeren van bepaalde parameters zoals thermische verontreiniging, zware metalen en andere in het door de industrie geloosde water ? Vindt de Minister het logisch dat bepaalde bedrijven, onder meer de horeca, worden vrijgesteld ? Is de Minister bereid te streven naar het gebruik van exacte metingen in plaats van naar omzettingscoëfficiënten ?

Is de Minister bereid een herindeling door te voeren van de categorie-indeling in de landbouwsector teneinde ook de landbouwers rechtmatig te laten bijdragen in de milieuvervuiling ?

Welke maatregelen stelt de Minister voor om de waterverontreiniging te koppelen aan het waterverbruik en hoe wil hij hier op een correcte wijze incalculering geven van het verbruik van de industrie die, zonder vergunning, via eigen boringen grondwater betreft ?

Mijnheer de Minister, de socialisten zullen zich dus blijven inzetten om het principe de vervuiler betaalt op een correcte wijze toe te passen, er nauwlettend op toeziende dat het niet opnieuw de burger is die, door het incalculeren van de onkosten voor waterzuivering in prijzen en diensten, opnieuw het slachtoffer wordt van heel deze operatie. Een zuiver leefmilieu mag wat kosten, maar de kost moet gelijkmatig verdeeld zijn.

De Voorzitter : De heer Capoen heeft het woord.

De heer M. Capoen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, in aansluiting bij de interpellatie van de heer Denys is het wellicht goed alles nog eens op een rijtje te zetten teneinde na te gaan hoe wij onze doelstellingen inzake de verbetering van de kwaliteit van het oppervlaktewater kunnen verwezenlijken. Wij beschikken daarvoor over drie middelen. Ten eerste, het collecteren en zuiveren van huishoudelijk en industrieel afvalwater. Hiervoor werd reeds 50 miljard geïnvesteerd. Ten tweede,

het beperken van de lozing van industrieel afvalwater door het opleggen van lozingsnormen. Ten derde, de controle op het naleven van de lozingsnormen.

Het SOBEMAP-rapport schetst een beeld van de huidige situatie. Wij hadden echter geen studie nodig om ons ervan te overtuigen dat het oppervlaktewater niet zuiver is. De jongste jaren is de kwaliteit van het water er zelfs nog op achteruit gegaan. Wij hebben daar ook reeds de aandacht op gevestigd van uw voorganger, mijnheer de Minister. Een investering van 50 miljard frank heeft niet kunnen beletten dat 75 procent van het oppervlaktewater van slechte kwaliteit is en dat de zuiveringsinfrastructuur slechts 54 procent van het inwonerseivalent kan verwerken. Tot overmaat van ramp wordt slechts de helft van de zuiveringsinfrastructuur benut. Dit is onder meer te wijten aan het feit dat slechts 57 procent van de bevolking aangesloten is op het rioleringsnet. Bovendien is slechts 50 procent van de rioleringen aangesloten op collectoren.

Er is dus een tekort aan zuiveringsstations, die op hun beurt te weinig vuil water ontvangen wegens een tekort aan rioleringen en collectoren.

Een eerste reeks vragen houdt verband met de riolering en het algemeen waterzuiveringsprogramma. Hoe is de huidige stand van zaken ? Uit het SOBEMAP-rapport blijkt dat de coördinatie tussen het waterzuiveringsprogramma enerzijds en het rioleringsprogramma anderzijds te wensen overlaat. Is dit inderdaad het geval ? Beschikt men op het ogenblik over concrete plannen wat het algemeen waterzuiveringsprogramma betreft en heeft men reeds een idee van de nodige investeringen ?

In de studie van SOBEMAP vernemen wij tevens dat de kleine landelijke gemeenten de zwakke schakel zijn in het rioleringsstelsel. Graag zouden wij vernemen hoe dit knelpunt zal worden opgelost. Indien grote gebieden niet aangesloten zijn op de riolering heeft waterzuivering geen schijn van kans en is investeren in waterzuiveringsinstallaties volkomen overbodig. In West-Vlaanderen komt de

waterzuivering bovendien sterk in het gedrang door het probleem van de overbemesting. Men zou kunnen overwegen de landelijke gemeenten, waarvoor de aanleg van een rioleringsnet een zeer zware opgave is, te subsidiëren.

Om de naleving van de opgelegde lozingsnormen te controleren, beschikt men over te weinig personeel. Wij dringen derhalve aan op een uitbreiding van de bemonsteringscampagnes en van het inspectiekorps. De meeruitgave die daarmee gepaard gaat, zal het rendement van de huidige en toekomstige investeringen ten goede komen. Indien men het investeringsprogramma efficiënt wil uitvoeren en indien men het ritme wil opdrijven zal men hoe dan ook meer personeel moeten inschakelen. Welke zijn de concrete plannen van de Minister ?

Volgens het SOBEMAP-rapport wordt 20 à 30 procent van de vervuiling van het oppervlaktewater veroorzaakt door de landbouw. De VMZ erkent het feit van de overbemesting in Vlaanderen. In West-Vlaanderen is de norm zelfs in die mate overschreden dat investering in waterzuiveringsinstallaties geen zin heeft. Men moet dus in de eerste plaats werk maken van het decreet op het mestoverschot. Hierbij moet niet alleen worden gedacht aan het verzamelen van mestoverschot in mestbanken om het dan verder te verdelen. Men moet ook aandacht besteden aan de verwerkingsmogelijkheden van de mest. Hoe ver staat het daarmee op het ogenblik ? Mijns inziens kan de oplossing niet worden gezocht in het beperken van de landbouwactiviteit. De vleesproductie heeft immers een aanzienlijke exportwaarde. Indien men de landbouwers die te veel mest produceren kan tegemoetkomen met een verwerkingsprogramma dat milieuvriendelijk en economisch verantwoord is, kan men hen ook een bijdrage vragen voor de kosten die daarmee gepaard gaan. Dit lijkt mij een betere oplossing dan het inkrimpen van de landbouwactiviteit.

De vaststelling van het enorm gebrek aan coördinatie tussen de betrokken diensten was voor mij in feite het eni-

Capoen

ge nieuw element in het SOBEMAP-rapport. Wij hebben destijds ingestemd met de fusie van de twee zuiveringsmaatschappijen omdat wij dachten dat dit zou bijdragen tot een betere coördinatie van het waterzuiveringsbeleid in dit land en tot een efficiënter gebruik van de bestaande middelen. Wij vernemen nu echter dat er niet alleen een gebrek is aan coördinatie maar dat er zelfs vertragingen optreden tengevolge van misverstanden, tegewerking en het verschillend inschatten van prioriteiten. Vooral tussen AROL en ATB zouden wij vernemen bestaan. Graag zouden wij vernemen wat de Minister reeds ondernomen heeft om de oorzaak van die wrijvingen weg te nemen en de coördinatie tussen de verschillende diensten van de Vlaamse Gemeenschap inzake leefmilieu te verbeteren.

Wij moeten immers eerst beschikken over een goed functionerende Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij wanneer wij aan de burger een bijdrage willen vragen in de werkingskosten. Het principe de vervuiler betaalt, moet worden gehandhaafd maar de milieuheffing die aan de vervuiler wordt gevraagd moet evenredig zijn met de graad van vervuiling en met de vuilvracht. De vervuiling moet aan de hand van een voldoende aantal parameters op objectieve wijze worden bepaald.

Allereerst moet dus de prijs evenredig zijn met de vervuiling. Ten tweede moet de burger weten dat de vrijgekomen middelen in de sector van de waterzuivering worden aangewend. De geloofwaardigheid van het beleid zal afhangen van rechtvaardige heffingen en toewijzingen ervan.

Mijnheer de Minister, wij vragen u om in de toekomst een beleid van rationeel waterverbruik en het voorkomen van vervuiling, na te streven. Dit vereist niet alleen een samenhangend zuiveringsbeleid, maar ook stimulansen voor het wetenschappelijk onderzoek en voorlichting met het oog op een mentaliteitsverandering bij de bevolking en de industrie ten aanzien van het waterverbruik.

Via de expansiekredieten kan men de economische sectoren van de industrie de opdracht geven het gebruik van andere, mindere waterverbruikende en vervuilende procédés te onderzoeken.

Zo kunnen wij wellicht de doelstellingen van 1995 realiseren en doortrekken naar de 21e eeuw. **(Applaus bij de VU)**

De Voorzitter : De heer Gryp heeft het woord.

De heer E. Gryp (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, eerst en vooral wil ik doen opmerken dat ik het met collega Denys inzake een aantal punten van zijn betoog eens ben. Het blijkt inderdaad dat men over een dergelijk belangrijk dossier slechts een debat in de Vlaamse Raad op gang kan brengen door een interpellatieverzoek in te dienen. Dat is jammer. Men klaagt over het groot aantal interpellaties, maar het is de enige manier als men debatten uit de weg gaat.

Ik ga er ook mee akkoord dat wij, zoals de heer Denys het vermeldt, genoeg studies hebben en wij er dus niet meer moeten laten uitvoeren. Zo is er het SOBEMAP-rapport en recent het rapport van het Nederlandse ICWS, die voldoende toelichtingen verschaffen over wat er aan ons waterbeleid hapert.

Wij hebben wel dringend behoefte aan de opsporing van de aard, de hoeveelheid en de oorsprong van de vervuiling. Ter zake hebben wij niet genoeg precieze gegevens. Dit is te wijten aan onder andere de beperkte meetfrequentie en parameterkeuze en de onduidelijkheid inzake de industriële bronnen. Ter illustratie wijs ik op de eigenaardige contradicties tussen de vaststellingen van SOBEMAP en de Vlaamse Maatschappij voor Waterzuivering, VMZ, en uw verklaring. Volgens het SOBEMAP-rapport zouden er 14.000 potentiële vervuilende bedrijven in Vlaanderen bestaan waarvan er slechts 2.160, of 15 procent, vergund zijn, terwijl de beweringen van de VMZ en van u zelf luiden dat 95 procent van de P-bedrijven vergund zijn. Ik heb ter zake

grootste twijfels. De reden daartoe is de volgende. Wij hebben ons de moeite getroost het SOBEMAP-rapport na te zien, meer bepaald in verband met het uitermate lage cijfer van de industriële vuilvracht, met name 1,3 miljoen inwonersequivalent. Wij zijn aldus terecht gekomen bij de Nederlandse Rijkswaterstaat. Groot was hun verbazing toen zij dit cijfer hoorden, want zij hebben heel wat meer ervaring in dit soort aangelegenheden dan wij. Vóór er in Nederland dienaangaande ingrepen werden uitgevoerd was de industriële vuilvracht 33 miljoen inwonersequivalent. Door enorme inspanningen op het vlak van zelfzuivering is men in 1985 teruggevallen op 11,3 miljoen. Bij ons spreekt men amper van 10 procent van dit bedrag. Alle verhoudingen in acht genomen, natuurlijk telt de oppervlakte ook mee, zou men er best aan doen onze 1,3 miljoen met de factor 10 te vermenigvuldigen om een cijfer te bekomen dat dichterbij de waarheid ligt en dat zich tussen 10 à 15 miljoen inwonersequivalent moet bevinden. Wij zijn daaraan nog niet toe omdat heel waarschijnlijk een enorm aantal vervuilende bedrijven nog niet geïdentificeerd zijn.

Een tweede belangrijk punt lijkt ons vergunningstelsel. Blijkbaar steunt dit vooral op emissienormen en staat bovendien nog tallozer uitzonderingen toe. Ook steunt het op de Algemene Waterkwaliteitsplannen die alleen rekening houden met organische belastingen en nutriënten en niet met zware metalen en micropolluenten. Tevens is de controle op de eerbiediging van de lozingsvoorwaarden en -vergunningen in ons land praktisch onbestaande. Zo worden de P-bedrijven slechts viermaal per jaar, en de andere bedrijven slechts éénmaal per jaar gecontroleerd.

Als er overtredingen worden vastgesteld ontsnappen de overtreders bijna altijd aan enige vorm van sanctieering. Vaak worden niet eens juridische of administratieve stappen ondernomen. Eventuele klachten worden meestal geseponneerd. Als er in uitzonderlijke gevallen toch wordt gevonnist, wordt het vonnis niet uitgevoerd of is de sanctie belachelijk licht.

WP

De diffuse vervuilingbronnen, de landbouw en de huishoudens, zorgen voor organische verontreiniging, nitraten, fosfaten en micropolluenten, wegens het ontbreken van een adequate infrastructuur zoals rioleringen, collectoren en waterzuiveringsinstallaties.

De structuur van de VMZ is te groot-schalig, te centralistisch, te bureaucratisch en te gepolitiseerd.

Dit alles resulteert in een hopeloze waterkwaliteit die het onmogelijk maakt om tegen 1995 de vooropgestelde kwaliteitsnormen te bereiken en de afspraken, gemaakt op de tweede Noordzeeconferentie inzake een vijftig-procent-reductie van de vervuiling van de in de Noordzee uitmondende rivieren na te leven.

Volgens AGALEV moeten de urgente maatregelen eerder gebaseerd zijn op het voorkomen dan op het zuiveren.

Het aantal prioritaire bedrijven wordt op 20 procent van de 14.000 potentiële vervuilers geschat. Dit betekent dus dat 2.800, in plaats van de door de VMZ geïdentificeerde 800, P-bedrijven moeten worden vergund en gecontroleerd. Er moeten dus zeker nog 2.000 P-bedrijven worden geïnventariseerd. Zolang deze inventarisatie van de vervuilende industrie niet is gebeurd, mag iedere inspanning op het vlak van de waterzuivering worden beschouwd als dweilen met de kraan open.

De reële vuilvracht moet niet alleen worden berekend op grond van organische vervuiling en nitraten, maar ook op basis van de vervuiling van de zware metalen en micropolluenten.

De toegepaste emissienormen waaraan de industrie zich te houden heeft, moet worden berekend op basis van de te bereiken kwaliteits- of immis-sienormen.

Het vergunningsstelsel moet in de eerste plaats openbaar zijn en moet de verplichting opleggen aan de industriële bedrijven, dit is veel belangrijker, mijnheer Denys, dan hef-

fingen in verband waarmee u een paar keer heeft verwezen naar Nederland, om aan zelfzuivering te doen. De bedrijven moeten het grootste deel van hun vuilvracht zelf zuiveren. Zij moeten zelfcontrole uitoefenen. Zij moeten daar te gepasten tijde de vergunnende overheid rapport over uitbrengen.

Op de restvervuilingen moeten dan ernstige heffingen worden gelegd. Ik kom terug op het voorbeeld van Nederland. Daar wordt per inwoner-equivalent een heffing van 50 tot 90 gulden gelegd, naargelang de situatie. Dit is grosso modo van 1.000 tot 1.500 frank. Te uwer informatie, mijnheer de Minister, dat brengt de Nederlandse overheid 1,3 miljard gulden op, dat is plusminus 25 miljard Belgische frank per jaar.

Wat de VMZ of de openbare instelling betreft, zijn wij van oordeel dat wij dringend toe zijn aan een opsplitsing tussen de vergunning verlenende overheid, de controlerende overheid en de overheid die instaat voor de zuivering.

De Voorzitter : Mijnheer Gryp, gelieve te besluiten. U hebt slechts 5 minuten spreektijd en u voert reeds 15 minuten het woord.

De heer E. Gryp : Mijnheer de Voorzitter, ik ben bijna aan het einde van mijn uiteenzetting.

Voor ons is niet het privatiseren van belang, maar wel dat naar Nederlands voorbeeld de opsplitsing gebeurt, alsook een ver doorgedreven decentralisatie, en dat vooral de controle sterk wordt opgedreven. Daarvoor vragen wij eenmaal per maand op zijn minst en liefst eenmaal per week een controle van prioritaire bedrijven.

Ten slotte vragen wij dat in geval van overtreding in ieder geval sancties worden getroffen door de administratie die ontmoedigend zijn voor de overtreder, dat de landbouwvervuiling wordt aangepakt met een absoluut moratorium, mestbanken zijn slechts een tussenoplossing, op de bio-industrie en een eco-belasting op de kunstmest en de persistente verdelgingsmiddelen. Wat de diffuse ver-

vuiling voor het huishouden betreft vragen wij dat eindelijk werk wordt gemaakt van een produktpolitiek en van een eco-belasting op vervuilende produkten, ik denk bij voorbeeld aan fosfaten in waspoeders.

Uiteindelijk wil ik even aansluiten op wat de heer Timmermans heeft gezegd en u de vraag stellen of er inderdaad bij de eerste aanbesteding van het waterzuiveringsstation onregelmatigheden zijn gebeurd. Indien dit zo is, van welke aard zijn die dan en welke vertraging zal daaruit voortvloeien ? (*Applaus bij AGA LEV*)

De Voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik ervaar dat de belangstelling voor deze problematiek nog niet aan intensiteit heeft ingeboet, wat op zich reeds een positieve vaststelling is. Ik ben evenwel niet helemaal akkoord met een aantal bedenkingen, die nu reeds in dit debat worden naar voren gebracht en die mij uitnodigen tot een discussie, die ik liever verschuif naar de bespreking van het programmadecreet, waar deze zaken uitvoerig aan bod moeten komen, samen met een concreet voorstel van de Executieve ter zake.

Collega Denys, u heeft gezegd dat u veel tussen de lijnen leest, maar ik heb de indruk dat u uitsluitend tussen de lijnen leest en dat u te weinig de lijnen zelf ernstig neemt.

Een maand nadat ik, nu een jaar geleden, de verantwoordelijkheid kreeg voor het milieubeleid, heb ik vastgesteld dat wij te veel in een versnipperde opstelling met verschillende zaken bezig waren en aldus vaak de werkelijkheid achterna holden in plaats van op structurele wijze een aantal beleidslijnen voorop te zetten. Tijdens de vele contacten, niet enkel met de leden van de Vlaamse Raad, maar ook met de sociale gesprekspartners, de universitaire instellingen, de onderzoekers, en met hen die met het milieuterrein zeer vertrouwd zijn, hebben wij vastgesteld dat wij niet enkel de analyse zouden moeten maken, maar ook een aantal nieuwe opties zouden moeten aangeven. Dat

T. Kelchtermans

heeft trouwens aanleiding gegeven tot het ontstaan van het MINA-plan. Dit MINA-plan is een beleidsdocument van de Minister van Leefmilieu, waarvoor ik geen goedkeuring van de Vlaamse Executieve heb gevraagd. Het was voor mij een discussiedocument, dat de voorbije maanden, ook in de Commissie van de Vlaamse Raad, op een constructieve wijze werd gebruikt. Het MINA-plan werd tijdens diverse commissievergaderingen besproken. Tegelijkertijd werd het ook ter bespreking ingeleid bij de Sociaal Economische Raad voor Vlaanderen, evenals bij de Vlaamse Raad voor Leefmilieu. Welnu, het resultaat van deze besprekingen zal trouwens het onderwerp zijn waarmee het Vlaamse milieubeleidsplan moet worden opgebouwd.

Na het beëindigen van de commissievergadering inzake het MINA-plan, heb ik zelf aangedrongen en mij aangesloten bij hen die daarop aandrongen, dat wij dit niet zomaar zouden laten en dat de besprekingen, waarover trouwens verslag werd uitgebracht, zouden worden afgerond met een fundamenteel debat in de Vlaamse Raad inzake het leefmilieubeleid in Vlaanderen. Het uitgangspunt van dit debat dient hetzelfde te zijn als dat gebruikt voor de discussie in de Commissie.

Mijnheer Denys, dat is dus het tegenovergestelde van wat u beweert. Ik vlucht de discussie niet, integendeel, ik heb zelf aangedrongen op dat debat inzake het MINA-plan. Ik meen trouwens dat een dergelijk debat nog steeds hoogdringend is. Over vele zaken in deze materie denken wij op dezelfde wijze, maar toch ervaar ik dat in deze proportioneel samengestelde Vlaamse Executieve de meningen niet altijd gelijklopend zijn en daarom past het dat wij in de Vlaamse Raad deze verhoudingen genuanceerd aan bod laten komen.

Vooraleer ik mijn Milieubeleidsplan aan de Vlaamse Executieve zal voorleggen, wens ik, zoals door verschillende leden bij het einde van de commissievergadering werd gezegd, de nodige tijd te nemen in de plaats van met haast en spoed, al is dat ter

zake nodig, om een goed gefundeerd Vlaams Milieubeleidsplan uit te werken. Ter zake verwijs ik naar het Nederlands Milieubeleidsplan opdat ook in Vlaanderen een dergelijk plan zou worden uitgewerkt en goedgekeurd door de Executieve.

Dit is een beleidsdocument dat jaren als basis zal moeten dienen. Ik hoop dat dit Vlaams Milieubeleidsplan in de Vlaamse Raad de nodige aandacht zal krijgen voor eventuele bijstellingen, om uiteindelijk ook de goedkeuring te krijgen. Dit is mijn uitdrukkelijke wens.

Mijn tweede bemerking betreft het SOBEMAP-rapport.

De pers heeft mijn beweringen juist weergegeven inzake de hoorzittingen en de commissievergaderingen, alsook in verband met de bijzondere commissievergaderingen inzake de waterzuiveringsproblematiek die tijdens de verlofperiode plaatsvonden. Ik heb inderdaad gezegd dat dit een maat voor niets was en dat velen op hun honger zijn gebleven inzake antwoorden die ook na de hoorzittingen onduidelijk zijn gebleven.

Ik betwist echter niet dat bepaalde hearings zeer nuttig en interessant waren. De echte fundamentele discussies inzake milieubeleid, ook vanuit het oogpunt -waterzuivering,- watervoorziening en -waterkwaliteit, werd echter niet gevoerd. Ik denk dat de collega's die voornoemde besprekingen hebben bijgewoond deze vaststelling mede kunnen onderschrijven. Ik bedoel hiermede niet dat de besprekingen niet ernstig werden gevoerd.

Derde bemerking : het Studiesyndicaat.

De heer Gryp stelde dat ik heel wat studieopdrachten nodig heb.

Mijnheer Gryp, u hoeft mijn uitspraken niet te herhalen ; ik meen, en ik heb dit reeds meermaals gezegd, dat het studeren inzake leefmilieu voorbij is. Dit belet echter niet dat de beslissingen ernstig moeten worden voorbereid. Wij hebben inderdaad voldoende studierapporten ter beschikking om te weten waaraan

ons te houden. Studies mogen dus geen alibi's zijn om beslissingen uit te stellen.

Ik wens er aan toe te voegen dat de studieopdrachten die ikzelf heb gegeven, alle op kortlopende termijn zijn gesteld. De oprichting en de opdrachten van het studiesyndicaat verlopen binnen het jaar, zowel inzake watervoorziening als waterzuivering. Dit geldt ook voor het afval, alhoewel deze problematiek hier niet ter sprake is, waarvoor opdrachten werden gegeven. Eén studieopdracht loopt tot midden 1991, met name de studieopdracht aan de Interuniversitaire Werkgroep. Wij hebben aan deze werkgroep gevraagd de milieuwetgeving te herschrijven, dit om tot een doorzichtige en rechtszekere milieuwetgeving te komen en ten einde de grote versnippering, die tijdens de voorbije jaren tot stand kwam, tegen te gaan.

Mijns inziens moest dit, als uitgangspunt van dit debat, worden herhaald. Ik zal collega Denys bijgevolg op zijn honger laten. Ik hoop dat de heer Denys zal begrijpen dat dit debat, meer specifiek omtrent de milieueffingen en de concrete voorstellen, moet worden gevoerd wanneer het programmadecreet formeel zal ingediend zijn. In deze bespreking horen de milieueffingen thuis. Op dat moment zal ik concrete voorstellen doen, vermits zij zich nu slechts in een stadium van voorbereidende gesprekken bevinden.

Collega Denys, gisteren hebben wij in de Commissie een vrij moedige bespreking gevoerd, ook ter advisering inzake voorstellen die thans op dezelfde manier worden behandeld bij de Sociaal Economische Raad voor Vlaanderen, de sociale gesprekspartners. Zij hebben zich over deze problematiek gebogen en een genuanceerd advies uitgebracht.

Naar aanleiding van de voorstellen, zoals zij thans voorliggen en waarover de Executieve nog geen beslissing heeft genomen, had gisteren een gedachtenwisseling plaats. Verschillende fracties hebben daar op een vrijmoedige wijze allerhande bedenkingen geuit, die ook vandaag aan bod zijn gekomen, zoals lineaire toe-

T. Kelchtermans

passing, gedifferentieerde toepassing met een verhouding tussen de inspanning van de industrie, de burger en de landbouw, de onrechtvaardigheid dat alleen de vergunningsplichtige bedrijven die aangesloten zijn op de riolering bijdrageplichtig zijn en de bedrijven die dit voordeel niet genieten, ook geen bijdragen moeten betalen en dus een dubbel voordeel hebben. Ik beschouw deze bedenkingen als bijkomende aanwijzingen die zeer nuttig kunnen zijn wanneer wij het uiteindelijke voorstel in het programmadecreet zullen inschrijven, wat waarschijnlijk volgende woensdag zal gebeuren. Daarna zullen wij de discussie over dit voorstel in de Commissie voor Leefmilieu van de Vlaamse Raad kunnen voeren. Ik heb er me gisteren toe verbonden over het herbepalen van de klassen-hinderlijke-inrichtingen bij deze gelegenheid eveneens overleg te plegen, vóór ik ter zake een beslissing neem. Dit kan immers geregeld worden bij beslissing van de Vlaamse Executieve. Tot zover mijn voorafgaandelijke bedenking.

Uw concrete vraag betrof de werking van de VMZ. Tijdens de hoorzitting is duidelijk gebleken dat er een onderscheid bestaat tussen de cijfers die door de directeur-generaal werden aangehaald als zijnde beslissingen van de Raad van Bestuur met het oog op de uitvoering van het investeringsprogramma en de concrete beslissingen die reeds werden genomen. Ik kan niet anders dan bevestigen wat tijdens de hoorzitting werd aangehaald. Ik geef de concrete elementen daarvan nog even op een rijtje.

In het besluit van de Vlaamse Executieve van 15 juli 1987 wordt de procedure toegelicht die bij een concreet aanbestedingsdossier moet worden gevolgd. Voor een investeringsproject start de procedure bij de goedkeuring van het ontwerp door de Raad van Bestuur van de Vlaamse Maatschappij voor de Waterzuivering, die een beslissing neemt omtrent het beginnen van de procedure. Dat is zeer belangrijk. De directeur-generaal heeft ook in de hoorzitting naar deze beslissing verwezen en zo

de indruk gewekt dat het dossier door deze beslissing aanbestedingsklaar is. Dit is niet juist.

In een tweede stap in deze procedure moet het ontwerp na goedkeuring door de VMZ voor nazicht worden voorgelegd aan de Algemene Technische Dienst en conform artikel 4, paragraaf 1 van het besluit van de Vlaamse Executieve van 15 juli 1987 beschikt deze administratie over een termijn van 45 dagen. Na deze termijn kan de VMZ tot aanbesteding van de werken overgaan, zelfs wanneer de ATD het ontwerp binnen de termijn van 45 dagen niet heeft goedgekeurd.

Vervolgens kan de VMZ op basis van de resultaten van de aanbesteding de aanvraag tot belofte van gewestbijdrage indienen bij de ATD. De door deze administratie goedgekeurde gunningsdossiers worden, na inwinning van het advies van de inspectie van Financiën, vervolgens aan de Minister van Leefmilieu gezonden. De belofte van gewestbijdrage kan dan worden verleend op basis van het voorgelegde dossier, tenminste wan-

neer het conform de wetgeving op openbare aanbestedingen wordt bevonden. Toen de directeur-generaal van de VMZ op 19 september 1989 verklaarde dat de VMZ op dat ogenblik voor 1989 reeds voor 1,6 miljard investeringsontwerpen had goedgekeurd, had dit betrekking op de eerste stap in de procedure.

De Raad van Bestuur besliste dus dat hij in principe akkoord gaat om dossiers met een totale waarde van 1,6 miljard voor verdere procedure, dus voor concrete aanbesteding, in aanmerking te nemen.

Rekening houdend met het feit dat het door mij goedgekeurde investeringsprogramma van 1989 betrekking heeft op een totaal geraamd investeringsbedrag van 1,6 miljard, kan het alleen maar als voor de hand liggend worden aangezien dat de VMZ quasi drie maanden vóór het einde van het jaar de procedure heeft gestart voor al de op dit investeringsprogramma voorkomende investeringsprojecten. Met het oog op de voor 1989 vast te leggen investeringsprojecten zijn deze cijfers weinig relevant. Van veel

Leden van de SP-fractie. Eerste rij : v. l.n. r. J. Verheyden, A. Op 't Eynde en H. Adriaensens. Tweede rij : 44. Gesquière (links) en E. Pinoie. Laatste rij : R. Vanlerberghen en (rechts) J. Timmermans, die milieugerichte vragen stelde tot Ministers L. Waltiel (PVV) en T. Kelchtermans (CVP)

T. Kelchtermans

meer betekenis zijn de investeringsprojecten waarvoor de VMZ de werken reeds heeft aanbesteed ; het zijn uiteraard de aanbestede dossiers die voor mij van essentieel belang zijn met betrekking tot de uitvoering van het investeringsprogramma. Op 19 september, en u haalde correcte cijfers aan, had de VMZ met betrekking tot het investeringsprogramma 1989 bij ATD een subsidieaanvraag ingediend voor amper 685,5 miljoen. Van deze 685,5 miljoen, hetgeen ongeveer 43 procent van het investeringsprogramma vertegenwoordigt, waren op diezelfde datum 281,6 miljoen door mij goedgekeurd. Ik beschikte daarvoor over het advies van de Inspectie voor Financiën. Ik heb deze dossiers goedgekeurd omdat de gevolgde procedure conform de voorschriften was. Voor 311 miljoen frank aan dossiers zijn in behandeling, waarvan respectievelijk voor 13 miljoen frank op mijn Kabinet ; voor 172 miljoen bij de Inspectie van Financiën en voor 126 miljoen bij ATD. De resterende dossiers waarmee een bedrag van 92,8 miljoen is gemoeid gaven aanleiding tot bemerkingen en konden niet voor subsidiëring in aanmerking worden genomen. Ik stel dus vast dat drie maanden vóór het einde van het jaar de VMZ voor circa één miljard frank bestemd voor investeringsprojecten die op het goedgekeurde investeringsprogramma 1989 voorkomen, nog geen dossier tot subsidieaanvraag bij de ATD heeft ingediend.

Dit is meteen het antwoord op uw vraag naar de ontbrekende dossiers. Dit is het grote verschil tussen de eerste en de feitelijke beslissing waar het gaat over aanbestede dossiers. De situatie is weinig veranderd sedert 19 september 1989. Ik heb daarover gesprekken gevoerd met de Voorzitter van de Raad van Bestuur, en met de directeur-generaal van de VMZ als ook met de verantwoordelijke ambtenaar van ATD. Voor het jaar 1989 werden mij tot nog toe voor 340.980.000 frank aan investeringsdossiers ter goedkeuring voorgelegd. De door mij voor betoelating goedgekeurde dossiers vertegenwoordigen

26,85 procent van het in het kader van de begroting 1989 van de Vlaamse Gemeenschap vrijgegeven investeringskrediet van 1.269.000.000 frank zijnde ongeveer 80 procent van de 1,587 miljard die werden vrijgegeven voor investeringen conform de beslissing van de Executieve met betrekking tot de beperking van de investeringsprogramma's.

De VMZ heeft inmiddels bijkomende betoelagingsaanvragen ingediend bij ATD voor een bedrag van circa 95,5 miljoen. Sinds die datum is het totaal bedrag van de voor betoelaging ingediende dossiers 781 miljoen. Volgens de gegevens die ik van VMZ heb bekomen zal mij eerlang een belangrijk pakket aan investeringsdossiers voor betoelaging worden voorgelegd. Ik herhaal nogmaals dat ik deze, drie maanden voor het eind van het jaar, nog altijd niet heb.

Ik onderschrijf daarmee de bedingen die u en ik hebben omtrent de operationaliteit van deze maatschappij, rekening houdend met het hoge bedrag aan investeringen die de volgende jaren dienen te gebeuren. Het gaat hier nu voor 1989 om een bedrag van 1,3 miljard frank. Men slaagt er nauwelijks in dit vast te leggen. Ik laat in het midden waaraan dit te wijten is omdat dit een van de opdrachten was van de SOBEMAP-studie. Die studie had niet als opdracht de kwaliteit van de waterlopen na te gaan maar wel de operationaliteit van de maatschappij. SOBEMAP diende ook een aantal aanbevelingen te doen op welke manier deze Maatschappij in de toekomst diende te worden aangepast om dit investeringsprogramma haalbaar te maken.

Wanneer men weet dat er voor 50 miljard aan rioolwaterzuiveringsinstallaties en collectoren moeten worden gebouwd dan hebben wij aan het huidige tempo meer dan vijftig jaar nodig eer alles is uitgevoerd, los van de vernieuwing die ondertussen moet worden doorgevoerd. Men kan zich afvragen hoe dit moet worden opgelost.

Ter zake heeft SOBEMAP een aantal scenario's ontwikkeld. Ik heb daarover geen uitspraken gedaan. Wij

hebben wel, dit is geen vlucht, mijnheer Denys, in de opdracht van het studiesyndicaat zeer uitdrukkelijk geformuleerd hoe de Maatschappij moet worden gereorganiseerd, geherstructureerd. De vraag werd ook gesteld hoe de privé-sector er eventueel bij betrokken kan worden om dit reusachtige investeringsprogramma te realiseren. Ongetwijfeld zullen ook de gemeentelijke inspanningen moeten worden aangevuld. Men kan dit niet enkel aan de gemeenten overlaten. Het zal een collectieve opdracht zijn vanuit die geherstructureerde maatschappij.

SOBEMAP had niet de opdracht advies te formuleren conform het principe de vervuiler betaalt.

Het studiesyndicaat heeft evenmin deze opdracht. Dat is de reden waarom wij inzake de heffingen niet moeten wachten op concrete voorstellen van het studiesyndicaat. Het gaat hier om een politieke beslissing. Wij moeten hier onze verantwoordelijkheid nemen.

De opdracht van het studiesyndicaat is beperkt tot het nagaan van de manier waarop wij ons in Vlaanderen in de toekomst moeten organiseren. Ik weet dat het een bijna onhoudbare zaak betreft. Ook in de scenario's van de SOBEMAP-studie wordt gesteld dat dit kan. Als wij erin slagen in 1990 2 miljard en in 1991 11 miljard te investeren, zal ik ervoor zorgen, als de Vlaamse Raad mij daarin volgt, dat wij inzake de middelen niet in gebreke zullen blijven, los van de wijze waarop deze middelen zullen worden gebruikt. Het is daarom absoluut noodzakelijk dat wij dat bijkomende miljard aan investeringen voor de maatschappij ter beschikking kunnen stellen, waartoe wij concrete voorstellen hebben gedaan.

Mijnheer de Voorzitter, de heren Timmermans en Gryp hebben een vraag gesteld over de aanbesteding van het dossier inzake de bouw van het rioolwaterzuiveringsstation-De Zwalm. Dit werd op het goedgekeurde investeringsprogramma 1989 opgenomen. Het administratief verloop van het dossier is als volgt gegaan. Op 27 februari 1989 was er de goedkeuring van het ontwerp door de

T. Kelchtermans

Raad van Bestuur van de VMZ. Op 25 april 1989 was er de goedkeuring van het ontwerp door de ATD. Op 27 juni 1989 was er een algemene offerte-aanvraag en op 24 oktober 1989 was er een beslissing van de Raad van Beheer van de VMZ tot heraanbesteding. Er werden precieze vragen gesteld over wat er is gebeurd. Ik heb dat opgevraagd. De Gewest-commissaris is niet tussenbeide gekomen. Het ging om een autonome beslissing van de Raad van Bestuur. Als ik het verloop van de discussie daaromtrent volg, merk ik dat de vraag werd gesteld of de inschrijvingen inderdaad conform het bestek zijn. De Raad van Bestuur heeft daarover gestemd en bij meerderheid werd goedgekeurd, om zeker geen moeilijkheden met het Rekenhof te veroorzaken, tot heraanbesteding over te gaan. Binnen de Raad van Bestuur hebben de ambtenaren van VMZ het standpunt van de Raad van Bestuur mee ondersteund. Ook zij stelden vast dat er bemerkingen konden worden gemaakt omtrent de correcte inschrijving. Hoe hoogdringend de zaak ook is en blijft, het stoort mij dat als wij prioriteiten stellen voor waterzuivering er administratieve fouten gebeuren, als er administratieve fouten worden gemaakt, dura lex sed lex, moet de wet worden toegepast in al zijn consequenties. Men kan er alleen trachten voor te zorgen dat dit zich niet herhaalt.

De heer Dufaux heeft een aantal vragen gesteld inzake de Vlaamse Maatschappij voor Waterzuivering die ik reeds ten dele heb beantwoord. Ik stel vast dat hij refereert naar het debat rond het MINA-plan, waarvoor wij afspraken hebben gemaakt. Hij verwijst naar het studiesyndicaat waarover ik ter zake uitspraken heb gedaan. Men maakt voortdurend de analyse van het verleden, maar daar heb ik geen boodschap aan. Wij weten allemaal wat er fout is gegaan. De profeten van het verleden zijn talrijk. Ik zou ook kunnen aanhalen wat er nu nog allemaal misloopt en wat er allemaal is misgegaan. Er is een efficiënt apparaat nodig met structuren, mensen en middelen om de kwalen van onze waterlopen tegen 1995 op te lossen.

Wat de heffingen betreft onderschrijf ik de discussie die wij gisteren in de Commissie voor Leefmilieu hebben gevoerd, met name dat er een correcte verdeling moet zijn tussen de industrie, de burger en de landbouw. Lineaire heffingen moeten indien mogelijk worden vermeden. Negen-tienhonderdnegentig wordt een overgangsjaar; een definitieve regeling zal in 1991 worden getroffen.

U vraagt ook hoe de waterzuivering en het waterverbruik zullen worden georganiseerd. Wij moeten een optie nemen vóór 1991. Naar mijn mening zou het rechtvaardig zijn de waterzuiveringsbijdrage te bepalen in verhouding tot het waterverbruik. Dit zou tegelijkertijd een stimulans zijn voor een meer rationeel waterverbruik waarover ook vragen werden gesteld. Ik heb geen pasklare oplossing voor het probleem van de eigen waterwinning, onder meer in de landbouwbedrijven. Het ware vanzelfsprekend dat voor hen dezelfde maatregelen zouden gelden.

Met betrekking tot de vragen van de heer Capoen, verwijs ik naar de antwoorden, gegeven op vorige vragen, meer bepaald wat de discrepantie betreft tussen de AWP's en TRP's. Ook de screenings die nu volop bezig zijn, tonen aan dat het nuttig is het rioeringsplan opnieuw te screenen, rekening houdend met de huidige gegevens en mogelijkheden. Dit kan een besparing opleveren. De kleine landelijke gemeenten betekenen echter een reuzegroot probleem.

De toekomstige rol van de Maatschappij, welke ook de structuur ervan zij, bestaat er onder meer in verantwoordelijkheden door te geven aan de gemeenten. In de komende 6 à 7 jaar moet meer dan 100 miljard worden geïnvesteerd. De gemeenten kunnen dit niet aan. Wie het gemeentebestuur kent, kent ook de financiële beperkingen en weet dat dit een onmogelijke opdracht is. Waterzuiveringsinstallaties zonder afdoende rioeringen, is dweilen met de kraan open. Deze twee zaken moeten tegelijkertijd worden gerealiseerd.

Er is gevraagd of de Maatschappij moet verdergaan met bouwen, exploiteren, controleren en afleveren

van vergunningen. We moeten inderdaad tot een betere taakverdeling komen. Er werden initiatieven genomen voor meer coördinatie. Ik heb gepoogd met de directeur-generaal van de VMZ en het personeel van de algemene technische diensten tot betere afspraken te komen met betrekking tot de ingediende dossiers. De middelen en de investeringen moeten aan elkaar worden gekoppeld. Als men aan de burgers, aan de industrie of aan de landbouw middelen vraagt, is het vanzelfsprekend dat deze middelen ook rechtstreeks worden aangewend om deze sector te verbeteren. Op die manier leggen wij de binding tussen de maatschappij en de Vlaamse Maatschappij voor Waterzuivering.

Wat de vragen van de heer Gryp betreft, die heb ik reeds voor een groot gedeelte beantwoord. Bovendien waren sommige antwoorden reeds gekend naar aanleiding van andere gesprekken die daaromtrent werden gevoerd.

Het is onjuist de indruk te geven dat wij ons uitsluitend toespitsen op een remediërend beleid. Het is ook niet aan ons gelegen dat wij nog steeds een belangrijk instrument, met name het milieu-vergunningsdecreet, moeten missen, ondanks de vele toezeggingen dat de adviezen zeer binnenkort zouden worden gegeven.

Meer nog dan nu het geval is, zullen wij in de toekomst de klemtoon leggen op een voorkomingsbeleid, een brongerichte aanpak. U zal niet betwisten dat milieuheffingen, hoe proportioneel zij ook worden verdeeld, op hun beurt een belangrijke bijdrage leveren tot deze brongerichte aanpak. aldus zullen de bedrijven, de landbouw en ook de burger meer sensibiliseerd zijn om aan de bron minder afval te produceren of minder vuil te lozen. Dit heeft ongetwijfeld ook zijn onmiddellijke weerslag in het geldbakje waarvoor de burger en om het even wie zo gevoelig is.

Ik meen hiermee te hebben geantwoord op de vele vragen die werden gesteld in verband met de problematiek van de waterzuivering. De belangrijke suggesties die hier werden gedaan, zullen in de mate van het

T. Kelchtermans

mogelijke worden verwerkt in de definitieve voorstellen van het programmadecreet dat volgende week woensdag ter bespreking aan de Vlaamse Regering zal worden voorgelegd.

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, ik zal kort gaan. Het antwoord van de Minister heeft andermaal duidelijk gemaakt dat het debat over het prijskaartje van onze waterzuivering verdrongen zal worden in twee andere debatten. Het debat over het zogenaamde Vlaamse Milieubeleidsplan zal pas in het voorjaar van 1990 aan de orde zijn, en in principe heb ik daar geen bezwaar tegen, maar op dat ogenblik zal de Vlaamse Executieve al lang een beslissing hebben genomen over de milieuheffing.

De Minister zegt dat wij ook de kans zullen hebben om te debatteren over het programmadecreet. Wij weten allemaal dat dit een zeer beperkte discussie zal worden die op haar beurt in een andere globale discussie zal worden verzopen.

Zoals collega Beeten gisteren in de Commissie vroeg, dringen ook wij aan op een debat in de Vlaamse Raad voordat de Vlaamse Executieve een beslissing neemt inzake milieuheffing.

In verband met de verdwenen dossiers is het ons duidelijk geworden dat een onderscheid moet worden gemaakt tussen de verschillende beslissingen van de Raad van Bestuur van de VMZ.

Het is ons nu ook wel duidelijk dat men vandaag niet in staat is om meer dan 1 miljard per jaar voor waterzuivering te concretiseren. Intussen wordt wel de beslissing genomen om 2,7 miljard waterzuiveringbelasting te heffen. Dergelijke onverantwoorde en ongeargumenteerde invoering van een eco-belasting zal de motivatie van de bevolking voor het probleem zeker niet doen toenemen, wel integendeel.

De Voorzitter : De heer Gryp heeft het woord.

De heer E. Gryp : Mijnheer de Voorzitter, ik neem akte van de belofte van de Minister om in de nabije toekomst de nadruk te leggen op een voorkomingsbeleid in plaats van op een herstelbeleid. Zoiets veronderstelt natuurlijk dat er voor de bedrijven een plicht tot zuivering komt en een ontrading via lozingsheffingen, controles en doeltreffender sanctionering. Ik wil dat allemaal graag geloven. Maar als een beleid wordt uitgestippeld op basis van verkeerde uitgangspunten, dan loopt het zeker faliekant uit.

Op mijn vraag in verband met het verkeerd inschatten van de industriële vervuiling heeft de Minister niet geantwoord, toch meen ik dat die vraag belangrijk genoeg was. Volgens het SOBEMAP-rapport zou die vuilvracht in Vlaanderen 1,3 miljoen inwonersequivalent, i.e., bedragen, wat sterk onderschat is. Eigenlijk zou dit bedrag met 10 moeten worden vermenigvuldigd. Daaromtrent kreeg ik graag een antwoord van de Minister.

De Voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans : In antwoord op de bedenking van de heer Denys, zeg ik dat ik het debat niet ontwijk. Ik heb zelf gezegd welke afspraken in de Commissie inzake het debat werden gemaakt. De belofte aan collega Beerden, die betrekking had op de indelingscategorieën van de hinderlijke inrichtingen, vooral voor de landbouwbedrijven en niet inzake de milieuheffing, werd gisteren in de Commissie uitdrukkelijk gesteld. Collega Beerden is hier aanwezig en kan bevestigen dat dit de afspraak was. De Voorzitter van de Commissie heeft dit trouwens zo laten notuleren.

Het feit dat de VMZ moeilijkheden heeft om een miljard vast te leggen bewijst eens te meer dat de opdracht aan een studiesyndicaat zinvol is en dit om voorstellen te krijgen om de efficiëntie te verhogen.

Het SOBEMAP-rapport stelt dat in 1990 in 2 miljard frank zal moeten worden voorzien – wij moeten uit het SOBEMAP-rapport niet alleen halen wat goed is maar ook de moed hebben om de suggesties die beleids-

beslissingen vragen die minder sympathiek zijn uit te voeren, want dat wij anders in 1995 niet zullen rondkomen, ook niet met het oog op de herstructurering van de Maatschappij die hoe dan ook volgend jaar een feit zal moeten zijn.

Wij anticiperen nu reeds op een andere werking van de Maatschappij in 1990. Vandaar bestaat dus de noodzaak om nu reeds die 2 miljard frank te hebben. Tenslotte moet nog worden afgewacht wat de eindbalans zal zijn van het totaal vastgelegde investeringsdossier. Ik heb u de situatie gegeven tot 19 september 1989. Er blijven dus nog oktober, november en december, periode tijdens dewelke een belangrijk pakket dossiers werd ingediend. Wij hebben dus nog twee maanden om daarover de nodige beslissingen te nemen.

Wij zullen dus op het einde van dit jaar de definitieve balans opmaken.

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, ik wens erop te wijzen dat er tegenstrijdigheden zijn in wat de Minister komt te zeggen. Immers, aan de ene kant zegt de Minister dat wij nu al lang genoeg gestudeerd hebben, maar aan de andere kant zegt hij dat er nog vlug een snelcursus moet worden gevolgd via een studiesyndicaat. Dat kan juist zijn maar dan moet men wachten om de belastingen in te voeren tot die snelcursus afgewerkt is.

De Voorzitter : De heer Gryp heeft het woord.

De heer E. Gryp : Mijnheer de Voorzitter, ik stel vast dat de Minister niet antwoordt op mijn duidelijke vraag inzake de industriële vuilvracht. Ik leid daaruit af dat dit een zwijsende instemming is en dat de reële vuilvracht minstens 10 keer zo groot is dan in het SOBEMAP-rapport wordt aangegeven.

Indiening van moties

De Voorzitter : Door de heer Jozef Bosmans werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie ingediend die luidt als volgt :

Voorzitter

„De Vlaamse Raad,

– gehoord de interpellatie van de heer Denys over de problematiek van de waterzuivering ;

– gehoord het antwoord van Gemeenschapsminister T. Kelchtermans ;

– vraagt dat de Executieve geen enkel besluit tot milieuheffing neemt alvorens er een grondig debat heeft plaatsgevonden in de Vlaamse Raad aangaande de globale financiering van ons leefmilieubeleid.”

Door de heren Capoen, Timmermans en Van Looy werd tot besluit van deze interpellatie een eenvoudige motie ingediend die luidt als volgt :

„De Vlaamse Raad,

– gehoord de interpellatie van de heer Denys tot de heer Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, aangaande de problematiek van de waterzuivering in Vlaanderen ;

– gehoord het daarop door de Minister verstrekte antwoord ;

– gaat over tot de orde van de dag.”

De Raad zal zich over deze moties tijdens een volgende openbare vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer G. Annemans tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar ambt, over de prestaties van de Vlaamse Executieve tijdens het voorbije jaar op het vlak van de kordate federale loyauteit

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Annemans tot de heer Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de prestaties van de

Vlaamse Executieve tijdens het voorbije jaar op het vlak van de kordate federale loyauteit.

De heer Annemans heeft het woord.

De heer G. Annemans (op de tribune) : Voorzitter, de vastlegging van de taalgrens en de strijd om het behoud ervan wordt wel eens bestempeld als een uiting van particularisme, van provincialisme, als het zich opsluiten in zijn eigen carcan en in sommige gevallen zelfs als het zich afsluiten van de Europese éénmaking. Nochtans lijkt het ons dat de vastlegging van de taalgrens in België een dimensie heeft die die verwijten ver achter zich laat. Het gaat immers om de bescherming van de zuidergrens van de Nederlanden. De evolutie van Brussel naar Europese Hoofdstad maakt deze aangelegenheid bijzonder actueel. De enorme druk die uitgaat van de zich rond Brussel vestigende Europese ambtenaren verschaft de Franstaligen, de niet-Vlamingen in Vlaanderen, argumenten om die grens opnieuw te betwisten. Het FDF lanceerde in dit verband bij monde van de heer Clerefayt de slogan : „Europa redt de francophonie”. Men formuleert dit in de derde persoon enkelvoud, tegenwoordige tijd. Gaat het hier om een vaststelling of om een bevel ?

De heer L. Vanhorenbeek : In de gebiedende wijs schrijft men red zonder 1.

De heer G. Annemans : Als men zou zeggen : „Europa, red de francophonie”, dus met een komma, bepaalt de intonatie of het hier gaat om een verzoek dan wel om een bevel. De loutere vaststelling is echter nog onheilspellender.

Vlaanderen moet zich geen illusies maken. Het mag zich ook niet in slaap laten wiegen door „Euroforie”. Het gaat hier louter om een actieve verfransingspolitiek. Vlaanderen moet er, ook in Europa, de aandacht op vestigen dat het zich, als Europees kerngebied, bewust blijft van de grote kracht van het nabije Franse invloedsveld. Dit bewustzijn wettigt een beschermende houding, open voor de wereld en voor Europa, vrij van elke bekrompenheid of particularisme maar voor de verdediging van de identiteit van een wezenlijke etnie in Europa, namelijk de Nederlandse.

In het Regeerakkoord van de Executieve werd een hoofdstuk ingevoegd dat de titel draagt „Kordate federale loyauteit”.

Hierin staan een drietal voornemens : onderling respect voor de institutionele, territoriale en culturele integriteit van de Belgische deelgebieden ; bijzondere aandacht voor de Vlaamse Gemeenschap in het Hoofdstedelijk Gebied Brussel ; voorgedij, kordaat en onverkort, in de faciliteitengemeenten.

Een opvallend hiaat in heel dit hoofdstuk is de politiek die moet gevolgd worden in Vlaams Brabant.

Vlaams Brabant is immers op een opvallende manier actueel geworden naar aanleiding van de vrijwaring van het Vlaamse karakter van de gemeente Overijse. In Overijse heeft het gemeentebestuur zich verplicht gezien een duidelijke immobiliënpolitiek te ontwerpen met het oog op de bescherming van het Vlaams karakter van Overijse in het bijzonder en van Vlaams Brabant in het algemeen. Deze politiek wordt door de niet-Vlamingen zeer heftig betwist met de klassieke verwijzingen, u herinnert die zich wellicht uit het Voerendebat van vóór de verkiezingen van 1987, naar democratie en grondwettelijke vrijheid.

De evolutie in Vlaams Brabant was voorspelbaar gelet op de betonning van de faciliteiten, waardoor de Franstaligen extra zuurstof kregen in Brussel en in de faciliteitengemeenten, uitvalsbasisen voor het Noorden, voor Vlaams Brabant.

De bedoeling van deze interpellatie is het standpunt te kennen van de Executieve inzake de Brusselse Rand in het algemeen en Vlaams Brabant in het bijzonder. Ik heb een aantal suggesties in de vorm van vragen geformuleerd.

Steunt de Executieve de Vlaams radicale stelling die ervan uitgaat dat het tegengaan van de verfransing in de Brusselse rand geen discriminatie is in de zin van het Europees Verdrag, maar een maatregel in het algemeen belang, met name de taalvrede in een taalhomogeen Vlaams Vlaanderen ?

Is de Executieve in de toekomst van

Annemans

plan samenwerkingsakkoorden te sluiten met de buitenlandse scholen in het Brusselse ten einde hen ertoe te brengen de kennis van het Nederlands als voordelig en nuttig te beschouwen en hen actief tot het gebruik ervan aan te zetten ?

Welke onroerend-goed-politiek heeft de Executieve gevoerd of wil zij voeren ? Zal men de Vlaamse inwijking bevorderen en de uitwijking tegen gaan ? Hoe staat de Executieve tegenover de gesuggereerde tekoopstelling van sociale kavels, de creatie van Bijzondere Plannen van Aanleg voor sociale woonwijken uitsluitend voor Vlamingen ?

Zou de Executieve ertoe bereid zijn decreten uit te vaardigen of te steunen om grondspeculaties tegen te gaan door bouwtoelatingen in de tijd te spreiden of door een selectieve bouwstop uit te vaardigen ?

Hoe staat de Executieve tegenover een actieve uitbreiding van het vergunningssysteem zoals het in Overijse werd ontworpen en waarbij niet het eigendomsrecht doch het woonrecht, gekoppeld aan overwegingen zoals het behoud van het Vlaams karakter, centraal staat ?

Zal de Executieve maatregelen steunen zoals gemeentelijke belastingen op anderstalige publiciteit ? Zal de Executieve de gemeenten steunen die de aanwezigheid van anderstaligen in raden van bestuur verhinderen ? Dit zijn een aantal dringende, maar slechts fragmentaire suggesties die in feite reeds vervat zitten in het voorstel van decreet waarbij wij de regeling in Overijse grotendeels willen veralgemenen voor Vlaams Brabant.

Een dieper liggende vraag is de volgende.

Is de Minister bereid om het hiaat dat in het Regeerakkoord ontstond, ik laat in het midden of het er altijd is geweest, na de actie in Overijse, te dichten door binnen de Executieve een actualisering van het hoofdstuk „Kordate federale loyauteit” voor te stellen in het licht van de recente evolutie in Vlaams Brabant ? Met andere woorden is de Executieve bereid

om politiek-Vlaams Brabant te ontwerpen en uit te voeren.

De Voorzitter : De heer Suykerbuyk heeft het woord.

De heer H. Suykerbuyk (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, collega Annemans snijdt een thema aan dat onze Gemeenschap moet ter harte gaan al was het maar omdat het principe van de taalhomogeniteit inzake Vlaams Brabant in het gedrang komt. Het heeft geen zin zich dood te vechten voor de grenzen rondom Brussel als de wallen rondom dat Brussels Gewest zodanig vol gaten zitten dat dit leidt tot overspoeling van Vlaams Brabant en wel door personen waarvan wij weten dat zich aanpassen niet in hun woordenboek staat.

Dit probleem bestaat inderdaad. Mijnheer de Minister, ik was altijd de mening toegedaan dat de voogdij-overheid hierin een rol kan spelen, maar dit is slechts gedeeltelijk zo. De voogdij-overheid is nu eenmaal een mechanisme dat a posteriori werkt en dat zich beperkt tot bestuursdaden. Ik meen dat het probleem een grotere impact heeft dan hetgeen een gemeentebestuur als beleid uitstippelt. Dit betekent dat men het probleem in een breder perspectief moet plaatsen dan het louter vrijwaren van de taalhomogeniteit van Vlaams Brabant. Wij moeten een regeling vinden die dan uiteraard geldt voor alle gemeenten in het Vlaamse land.

Met betrekking tot de kwaliteit van het wonen moeten regels en beperkingen kunnen worden ingevoerd. Het is een wezenlijk aspect van de huisvesting dat ressorteert onder de bevoegdheid van onze Gemeenschap. Daarvoor een project ontwerpen is een uitdaging die wij moeten aankunnen of ten minste aandurven. De op de gewestplannen aangegeven bestemmingen moeten meer dan nu het geval is in overeenstemming worden gebracht met het werkelijk gebruik van de bodem. Het is een ingewikkelde materie omdat hier allerhande rechten in het geding komen, een materie waarbij men het effectieve gebruik en het woonrecht in relatie stelt met residentiële, economische en omgevingsfactoren. Er zijn veel problemen in dat verband, he-

laas niet alleen in Vlaams Brabant. De grote steden in Vlaanderen kennen leeglopende binnensteden die verpauperen. Er ontstaan residentiële gordels rondom de steden. De steden worden woonarm en in de aanpalende gemeenten worden zeer veel nieuwe woningen gebouwd. Dit heeft een explosie van huurprijzen tot gevolg.

Ook in de landelijke gemeenten zijn de ruimtelijke ordening en de feitelijke bewoning niet op elkaar afgestemd. De niet-permanente bewoning, bij voorbeeld in weekendverblijven, kan een stempel drukken op de wijze waarop een landelijke gemeenten ten goede of ten kwade evolueert.

Nederland heeft een zogenaamde woonruimtetwetgeving die de gemeente het recht geeft normen te stellen inzake bewoning. Zo kan bij voorbeeld de toeloop uit de randstad worden beperkt. Als een gemeente residentieel wil blijven, beperkt ze het woonrecht ; wil ze expansief zijn dan kan ze haar normen versoepelen. Ik onderstreep dat de reeds lang bestaande woonruimtetwetgeving in Nederland werd getoetst aan bepaalde Europese conventies inzake de fundamentele rechten. Ik zeg dit met opzet want, als men de bedoeling heeft het gemeentelijk karakter te bezwaren, kan met vergunningen worden gewerkt zonder de grote rechtsprincipes, zoals de vrijheid van wonen, geweld aan te doen.

De huisvesting ressorteert onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap. Dit betekent, ten eerste, een actieve politiek voeren om de bouwmogelijkheden te bevorderen ; ten tweede, regels uitwerken om op grond van sociaal-economische, ecologische en allerhande andere normen het karakter van een gemeente te behouden, dat betekent het woonrecht kwalitatief te garanderen.

Het Nederlands voorbeeld is niet zonder meer na te volgen, want het is een tamelijk ingewikkeld systeem. Onlangs publiceerde de Gazet van Antwerpen overigens daarover een interessante bijdrage.

Naar aanleiding van de hier geschetste problematiek is het aangewezen decretaal tewerk te gaan, maar dan

Suykerbuyk

geplaatst in een bredere context. Het is dus aangewezen daarover besprekingen te voeren in de Commissie voor de Huisvesting. Het is immers een ingewikkeld probleem omdat zoals reeds gezegd allerhande rechten in het geding komen. De Vlaamse Gemeenschap is bij voorbeeld niet bevoegd voor de relatie-huurder-verhuurder.

Inzake de problematiek van Vlaams Brabant moet men er vanuit gaan dat de sociologische situatie, namelijk de druk op het rondgebied vanuit Brussel, niet onomkeerbaar is, maar het probleem op een geëigende manier worden aangepakt.

Vermits de Vlaamse Gemeenschap ter zake bevoegd is, kan de studie en het gesprek over een decretale regeling om het woonrecht in overeenstemming te brengen met het karakter van de gemeente, beginnen waarbij mijn suggesties een uitgangspunt zouden kunnen zijn.

De Voorzitter : De heer Luyten heeft het woord.

De heer W. Luyten (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik ben blij hier even de gelegenheid te krijgen om van wat ik in de Senaat tot de Eerste Minister zegde, de belangrijkste punten terug te accentueren met de hoop dat het nu zal doordringen, maar ook met de vrees dat het weer niet het geval zal zijn.

Op de telex stond wel het bericht van het agentschap Belga dat er een interpellatie was met politieke draagwijdte, namelijk van een lid van de meerderheid gericht tot de Eerste Minister in verband met de zaak Overijse, maar meer ook niet. In La Libre Belgique had men daar nochtans twee kolommen voor over. Hoewel ik mijn tekst vooraf had bezorgd aan alle Vlaamse kranten, heeft het mij verwonderd dat er systematisch geen gewag werd gemaakt van mijn interpellatie. Is dit misschien omdat men gegeneerd was in Vlaanderen over deze aangelegenheid? Dat zou zeer erg zijn, want die ten zuiden van de taalgrens hebben die gêne niet. Daarom maak ik hier van deze gelegenheid gebruik om op het probleem terug te komen.

Ik ga niet de voorstellen vervat in de interpellatie behandelen, evenmin die van een collega die daarna het woord heeft gevoerd. Ik maak hier van de gelegenheid gebruik om opnieuw een basisopvatting in het licht te stellen. Quid leges sine moribus, wat met federale grondwetten, wat als wij er blijven bijstaan als de bevrijde slaaf die niet van de plantage durft gaan lopen? U hebt al films genoeg gezien over de afschaffing van de slavernij in Amerika en ook over de Poolse lijfeigenen. De meest vooruitstrevende Poolse landheren die hun lijfeigenen vrij maakten, werden geconfronteerd met het verzoek van die lijfeigenen om toch maar te mogen blijven in de veiligheid van hun bestaan en hun gewoonten. De basisfilosofie moet zijn de ijzeren Zwitserse regel en die door groten van ons volk zoals een Teirlinck en een Walschap mee werd onderschreven en die de basis is van de samenleving in ons land, namelijk dat wie zich als enkeling gaat vestigen, zich aanpast aan het taal- en cultuurklimaat van de streek. De vooraanstaande Vlamingen hebben altijd gezegd dat daarop het land zal voortbestaan of uiteenvallen. Hier komen wij dan, zoals August Vermeylen reeds vroeger zegde, tot de basis van het nationaliteitenprobleem in dit land. In de zaak Overijse wordt dit scherp gesteld. Wanneer u tegenover de arrogantie aan de andere kant ernstige vergelijkende basisregels wil hebben, herhaal ik wat ik in de Senaat heb gezegd, met Zwitserse constitutionaristen, die dat ook letterlijk zeggen. Op deze regel is het voortbestaan van Zwitserland gebaseerd, met zijn veel grotere evenwichten of mogelijke onevenwichten indien men die regel niet zou volgen.

Toen ik met de Commissie voor Binnenlandse Zaken in de Sovjet-Unie was, en collega Vanlerberghe was daar ook, heb ik de vraag gesteld of het waar was dat een Rus, die zich in de Baltische Republieken, in Moldavië of in Armenië vestigde, zich daar diende aan te passen. Voor Armenië is het probleem minder groot, maar voor Moldavië, Estland, Letland, Litaueu gaven Russische parlementsleden toe dat het fout was geweest niet te hebben geëist dat de grote Russische groep, zijnde 100 miljoen, die de Russische staatstaal spra-

ken, zich dienden aan te passen aan de taal en de cultuur van het milieu waarin zij terecht kwamen. Zij gaven trouwens toe dat zulks het hoofdprobleem is in de Sovjet-Unie, waarvan de echo's nog dagelijks doordringen.

Collega Suykerbuyk heeft ook reeds gewezen op het probleem inzake Europa. Daaraan kunnen wij de NAVO, de Europese Gemeenschap, de multinationals toevoegen.

Ik heb gesprekken gevoerd met de gemeentelijke overheid van Overijse en met burgemeester Deprez, die mij verklaarde dat jonge mensen ter plaatse geen grond meer kunnen kopen en bijgevolg om financiële redenen uit hun eigen gebied dienen te migreren.

Mijnheer de Minister, ik verheug er mij over dat u op dat vlak oog geen complexen heeft. Immers, ik heb vernomen dat u de verantwoordelijken van TAK heeft ontmoet om daarover een ernstig gesprek te voeren. Wij dienen de idee van ons af te zetten om mensen, die in de vuurlinie soms een voet verkeerd zetten, als melaatsen te beschouwen. Wallonië stuurt met tweehonderdduizend man zijn bandieten naar het Europese Parlement en spreekt onder applaus zijn schutters vrij, wanneer deze taalimperialistisch in de Voer bezig zijn. Ik maak van deze gelegenheid gebruik om erop te wijzen dat veel afhangt van de mentaliteit. Daarom ook wil ik een slotwens formuleren, met name dat wij met verschillende Ministers, deze interpellatie kan niet enkel tot u zijn gericht, alle aspecten samen in een ernstige werkgroep zouden behandelen, al is het dan met de schamele middelen waarover ons volk beschikt. De heer Laridon, Voorzitter van het Vermeylenfonds heeft gezegd: „Doe niet mee aan dat typisch Vlaams optimisme, want de XXIste eeuw wacht ons. Wij kunnen met moeite stand houden in een Staat waar wij in de meerderheid waren, wat wacht ons dan, indien onze basisfilosofie kan worden afgekraakt, in een Europese situatie waarin wij een volk zijn van een paar miljoen in een wereld van 307 miljoen”. Het is bijna een echo van wat August Vermeylen een eeuw geleden schreef in zijn kritiek van de Vlaamse Beweging en in zijn Vlaanderen naar Europa bij het begin van deze eeuw.

Luyten

Ik vraag u kortdaat en principieel te zijn inzake dit basisprobleem voor ons volk. Bezondig u niet aan een vals optimisme, zoals de Eerste Minister van de Belgische Regering, die in de Senaat heeft gezegd dat ik een pessimist was en dat de dijken rond Vlaanderen er thans zijn. Negen zetels heeft de Union francophone in Overijse, een gemeente zonder faciliteiten. De Waalse socialist, die zich tegen mij heeft gekeerd, evenwel op een vriendelijke manier, wist dat zogenaamd niet. Ik vroeg hem of hij zou aanvaarden dat in een gemeente in Wallonië Flandriens, die zich daar vestigen een lijst zouden maken over alle filosofische en sociologische tegenstellingen heen. Ik heb hem volgende raad gegeven : zeg tot uw socialisten dat zij zich op de lijst van de Vlaamse socialisten in Overijse plaatsen, dan zal u recht van spreken hebben. Indien u dat niet doet en uw socialistes francophones staan op de lijst van de Union met de liberalen, de christen-democraten en de FDF-ers, dan klopt er iets niet in dit land. In een privé-gesprek gaf hij mij gelijk, maar op de tribune diende hij zijn rol te spelen. Bijgevolg doe ik niet mee aan dat vals optimisme. Ik zeg u : wat u betreft zijn er verwachtingen op dat vlak ; u behoort tot de ongecomplexeerde generatie. Kijk, de basisregel in Nederland werd hier aangehaald ; Zwitserland heeft ijzeren regels ; de politieke minderheden in Finland en Zweden hebben die ook. Wij zijn geen abnormalen ; wij zijn geen voorstanders van apartheid, wij zijn geen discriminatoren.

Wanneer het gaat om een rode of gele burgemeester, die sociale woningen moet toekennen, dan wordt aan de belanghebbenden niet gevraagd welke taal ze spreken, maar naar de partij-aanhang. Over deze discriminatie wordt in dit land nooit gesproken ! Toch is dit ook een vorm van apartheid.

Mijnheer de Minister, tegen de klassieke arrogantie van de overzijde, wens ik u, om in uw eigen buurt te blijven : leer bij de francofonen, maar ook dichterbij u, waar het nodig is, leer blaffen zoals de heer Tobback. Ik houd van goede waakhonden, uit welke kennel ze ook komen.
(Applaus bij de VU)

De Voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, vooraf wens ik twee geruststellingen aan collega Luyten te geven : ik zal sans gêne antwoorden ; bovendien kom ik ongemuilband op de tribune.

Thans kom ik tot de interpellatie.

Het Vlaams regeerprogramma heeft onmiddellijk gesteld inzake de gemeenten met bijzonder taalstatuut, straks kom ik tot de problematiek van Vlaams Brabant, dat er geen enkele discussie kan bestaan. De bevoegdheden van de Vlaamse Executieve zijn uitermate ruim ; deze bevoegdheden behelzen niet alleen het toezicht op het bestuurlijk gebruik van de taal, maar ook degelijk – zoals de heer Suykerbuyk het heeft aangehaald – deze inzake ruimtelijke ordening bijvoorbeeld.

Zeer belangrijk in deze problematiek zijn : huisvesting, onderwijs, cultuur en sociaal-economische aangelegenheden.

Betreffende het gebruik van het geheel van deze bevoegdheden wensen wij in alle geval een kordate en onverkorte uitoefening van de bevoegdheid te garanderen.

Voorerst moeten wij goed beseffen dat, en de heer Luyten heeft dit aangehaald, de problematiek zowel van de zes faciliteitengemeenten als van gans Vlaams-Brabant, een problematiek is die niet kan worden verengd tot één lid van het elftal. Inderdaad, de meeste leden van het elftal, misschien enkelen uitgezonderd, zijn feitelijk betrokken bij de activiteit om punten te scoren. Om het in voetbaltermen uit te drukken : zij zijn niet betrokken bij een catenaccio-opstelling, wel bij een offensieve spelwijze.

Ten tweede, het is uiteraard belangrijk, binnen dit geheel, de bestuurlijke bevoegdheid omtrent het gebruik van de talen, volledig uit te oefenen. Ik heb niet lang gewacht daaromtrent duidelijkheid te verschaffen. Ik heb inderdaad een omzendbrief naar de gemeenten en OCMW's gezonden, die een duidelijke vertaling inhoudt van de taalwetgeving.

Bovendien moet er nooit reden zijn om overdreven optimistisch te zijn ; enige controle blijft dus noodzakelijk. Daarom werd aan de Arrondissementscommissaris opdracht gegeven om in 2 van de 6 gemeenten de gemeenteraden bij te wonen en mij de verslagen over te maken. Aanvankelijk verliep het overmaken van de verslagen eerder traag. Dientengevolge werd de Gouverneur en de Vice-Gouverneur op het Kabinet ontboden ten einde een afspraak te maken inzake de te volgen procedure en om duidelijke uitleg te verschaffen betreffende voornoemde omzendbrief.

Ten derde, inzake de zes faciliteitengemeenten wordt het optreden niet beperkt tot een omzendbrief.

Collega Vervaeke stelde me desbetreffend een aantal precieze vragen, waarop ik reeds een veertiental dagen geleden een aantal antwoorden heb verschaft. Ik zal deze antwoorden niet herhalen. Geconfronteerd met een duidelijk weinig vredelievend gebruik van reclamebladen, hebben wij gemeend niet het keffertje te moeten spelen, dat als een klein, zenuwachtig hondje blaft tegen een grote hond die door het achterlaten van een geur enkele bomen inpalmt. Wij hebben de zaken goed bekeken en meenden een structureel initiatief te moeten nemen, omdat toch de hele Vlaamse Executieve bij het probleem van de zes randgemeenten is betrokken. In de fameuze conferentie van mandatarissen van de zes randgemeenten zijn collega Lenssens en ikzelf permanent aanwezig, zodat wij de dossiers naar andere collega's kunnen doorspelen. Degeenen die op lokaal vlak bestuurlijk verantwoordelijk zijn, zijn het best geplaatst om ons voor te lichten. Zij staan dichterbij de bevolking en de problemen en kunnen ons deze signaleren, zodat wij op onze beurt de dossiers kunnen doorspelen. In alle eerlijkheid geef ik toe dat één en ander binnen de Executieve nog moet verbeteren. Sommige collega's, niet te kwader trouw, zijn er zich nog niet ten volle van bewust dat ook zij bij de problemen van de randgemeenten een rol moeten spelen en dat het traditionele _ rollenpatroon niet moet worden aanvaard waarbij enkel de Minister belast met het toezicht en

Van den Bossche

de voogdij zich het vuur uit de sloffen moet lopen. Ter zake moeten wij een stukje cultuur krijgen en precies bij het begin van de uitoefening van deze bevoegdheden moeten wij deze cultuur verwerven. Een structureel initiatief is reeds aanwezig. De verscheidene acties, voortvloeiend uit het contact met de mandatarissen ter plaatse, hebben reeds aangetoond dat de toestand aanzienlijk verbeterd is. Wij hebben de structurele mogelijkheid om snel te reageren.

Op vraag van de heer Vervaeke heb ik vorige week in alle duidelijkheid mijn standpunt inzake het reglement van Overijse uiteengezet. Ik verbreek dit reglement niet, het blijft bestaan. Ik heb niet de bevoegdheid om andere gemeenten de opdracht te geven ook zo'n reglement goed te keuren, maar toch heb ik openlijk verklaard en herhaal ik nogmaals – bis repetita placet – dat ik dezelfde houding zou aannemen, wanneer andere gemeenten eveneens zo'n reglement zouden goedkeuren. Om het even met de taal van de minderheid te zeggen : à bon entendeur.

De heer W. Luyten : Salut !

Minister L. Van den Bossche : De „salut” laat ik voor uw rekening, die komt van de wetgevende macht.

De conferentie van Vlaamse mandatarissen is conform het Regeerakkoord. De interpellant merkte correct op dat het probleem in Vlaams Brabant niet in extenso in het Regeerprogramma werd opgenomen. Wanneer men echter over de zes randgemeenten een duidelijk standpunt inneemt, is het logisch dat het nodige wordt gedaan opdat Vlaams Brabant zijn naam werkelijk gestalte kan geven. De Executieve is zich bewust van de verfransingsdruk in Hoeilaart, Overijse, Grimbergen, enzovoort en heeft op 23 maart jongleden kennis genomen van het rapport van het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen, waarin de problemen ruimtelijke ordening en huisvesting duidelijk worden aangehaald. Vanuit de overtuiging dat het hele elftal betrokken is bij deze problematiek, werd een commissie ad hoc opgericht om een globaal antwoord te formuleren op deze uitdaging. Het is

nodig dat iedereen consequent op deze problemen reageert. Het is duidelijk dat ik een aantal vragen niet kan beantwoorden aangezien sommige daarvan tot de bevoegdheid behoren van de Minister van Huisvesting, de heer Waltniel.

In Overijse doet zich iets merkwaardigs voor. Politiek gezien, qua uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen, vertonen de Franstalige lijsten een eigenaardigheid. Voor 1988 was het een gemakkelijke optelsom vermits de Franstaligen op één lijst waren opgekomen. Ten opzichte van 1982 evenwel verliezen zij 1 procent. Men zou dus kunnen stellen dat er zich een zeer zachte terugloop voordoet. Ik herhaal dat het een uiterst zwak fenomeen is vermits het resultaat van het geheel van de Franstalige stemmen slechts met 1 procent wordt gewijzigd. Een ander politiek niet onbelangrijk fenomeen is dat men zich, zoals collega Luyten heeft gesteld, de toutes les couleurs had verzameld op één lijst, met name Union, waarbij de eenheid, niet eendracht, de macht moest uitmaken. Die eenheidslijst behaalde met 1 procent minder stemmen, 9 zetels. Dit betekent 3 zetels méér dan wat vroeger via het kiesstelsel werd bereikt met 1 procent stemmen meer. Ik neem aan dat ik dit niet nader moet uitleggen.

Politiek gezien betekent het fenomeen van een rassemblement . een grotere rendabiliteit en een sterkere aanwezigheid, namelijk één derde, in de gemeenteraad. Dat was een eerste vaststelling.

Op een avond heeft de BRT een dame uitgenodigd om haar lotgevallen in Overijse te vertellen. 's Anderendaags mocht ik mijn commentaar geven. Ik heb toen twee vaststellingen gedaan. Diezelfde dag, nog vóór ik de BRT te woord stond, heb ik de Burgemeester ontvangen op mijn Kabinet. Ik heb hem zelfs moeten laten opsporen door de politie, vermits hij geen wagen noch een telefoon had en het moeilijk was hem te contacteren. Ik heb dus met de burgemeester gesproken en ben tot de vaststelling gekomen dat het probleem van Overijse zoals het zich daar stelt een sociale en een Vlaamse dimensie heeft. Ik zou kunnen zeggen sociale dimensies en dus ook Vlaamse dimensies of om-

gekeerd. Dat is mijn inschatting van een deel van het probleem.

Ik heb altijd beweerd dat indien men in de jaren twintig, in sommige politieke bewegingen die mij lief zijn, had ingezien dat de Vlaamse strijd een aspect was van een sociale strijd, de geschiedenis een ander verloop zou hebben gekregen. Ik heb het nu niet enkel over die ene beweging maar over de veelheid van bewegingen in het Vlaamse land.

De heer A. Luyten : U kan steeds uw leven beteren.

Minister L. Van den Bossche : Ik heb geen enkele ambitie om een vroemer leven te gaan leiden al kan men natuurlijk de kwaliteit van het leven altijd verbeteren.

Volgens mij is het probleem-Overijse een typisch voorbeeld van een sociaal en dus Vlaams probleem. Dit zelfde probleem is in gelijkaardige termen ook in andere gemeenten gesteld alleen is het daar niet in de publiciteit gekomen en heeft het dus de krantenkoppen niet gehaald. Het is echter een algemeen probleem dat de prijzen van de gronden onbetaalbaar worden voor elke normaal verdienende persoon en dat men als het ware een soort elitaire invoering krijgt. Het woord elitair slaat hier op de elite van het geld. Enkel die elite kan het zich nog veroorloven in die gemeenten gronden te kopen.

Er speelt zich daar natuurlijk een drama af, namelijk dat de kinderen van de bewoners van Overijse, die daar niet werkelijk weg willen omdat zij werk vonden in de streek, als het ware verplicht zijn elders te gaan wonen omwille van het feit dat zij slechts op een eerlijke wijze hun boterham verdienen. Er voltrekt zich daar een sociaal en, in het verlengde daarvan, een Vlaams drama. Daartegen zal men moeten optreden.,

Ik weet wel dat sinds 1980 in Overijse verkavelaars zich vrijwillig onder het toezicht van de gemeentelijke taaltoezichtcommissie hebben geplaatst en dergelijk systeem ook op andere plaatsen bestaat, maar ik meen dat wij de relativiteit van dit systeem moeten durven beklemtonen. Het gaat hier om een commissie die enkel kan optreden in geval van verkave-

Van den Bossche

ling. De volledige koop- en verkoop-activiteit ontsnapt volledig aan het toezicht van die commissie. Het is dus maar een druppel op een hete plaat. Ik herhaal nogmaals wat ik op de televisie heb gezegd, naast de mededeling dat het een sociaal en Vlaams probleem is, met name dat dit niet de beste weg is die men heeft gevolgd. Rekening houdend met het feit dat het doel dat in Overijse wordt beoogd correct is zal men zich de vraag moeten stellen welke weg goed en aanvaardbaar is.

Mijnheer de Voorzitter, ik wil een antwoord op de interpellatie niet uit de weg gaan en een juridische bijdrage in dit debat leveren.

Het Hof van Straatsburg heeft in de Belgische taalzaak van 23 juli 1968 aanvaard dat het tegengaan van de verfransing in Vlaamse gemeenten en het behoud van de taalhomogeniteit van deze gemeenten een wettige doelstelling is. In zijn arrest heeft het Hof beschikt dat het beginsel van de bevoordeling van de streektaal aanvaardbaar is. Er is dus pas schending van het gelijkheidsbeginsel wanneer voor de ongelijke behandeling geen objectieve en redelijke rechtvaardigheid bestaat.

Het Hof voor de Rechten van de Mens heeft, in de zaak-Clerfayt van 2 maart 1987, geoordeeld dat het gehanteerde territorialiteitsbeginsel en de indeling in taalgieden niet strijdig is met het Verdrag en dit twee belangrijke pijlers zijn waarmee rekening moet worden gehouden bij een regeling. Opdat men dit niet verkeerd zou begrijpen voeg ik hier wel aan toe dat het duidelijk moet zijn dat het onderscheid niet gebaseerd kan zijn op ras, huidskleur, afstamming of nationaliteit. Dus maatregelen die niet steunen op de taalhomogeniteit en de integratiewil en onder het mom van het tegengaan van de verfransing in feite zouden discrimineren op grond van huidskleur, ras, afstamming of nationaliteit, zijn onwettig en kunnen door mij niet worden gevolgd.

Inzake de problematiek over Vlaams Brabant zal uw dienaar de nodige ini-

tiatieven nemen om één en ander te versnellen. Wij moeten wel degelijk komen tot een globaal debat over het globale beleid in de Vlaamse Executieve. Collega Suykerbuyk heeft in zijn uiteenzetting een belangrijke inbreng gedaan met een concreet systeem dat niet letterlijk kan worden overgenomen, maar dat wel aantoont hoe een algemene maatregel kan worden genomen die ook effecten heeft, niet alleen op de rest van Vlaanderen, maar ook op Vlaams Brabant. Dit systeem draagt in zich verschillende positieve aspecten, die samengaan met het uitputten van de mogelijkheden van bevoegdheden. Deze denkpiste verdient onze aandacht en moet verder worden bekeken.

Ik ga in het kort nog even in op het element van de aanwezigheid van anderstaligen in de raden van bestuur. U zal begrijpen dat ik vandaag ter zake op de gestelde vragen niet kan antwoorden. Er is een klacht hangende bij de Vice-Gouverneur Van Lent, bevoegd in deze, gezien de beslissing die wij in de Vlaamse Executieve hebben laten nemen. Zolang er daar geen uitspraak wordt gedaan, kan ik een aanvraag tot beroep ontvangen. Het zou juridisch weinig heus zijn vandaag reeds aan te kondigen wat ik tegenover een dergelijk beroep zou zeggen. Ik twijfel er wel niet aan dat wat ik op dat moment zal schrijven met dubbele brilglazen zal worden bekeken en dat ik door vraag of een interpellatie tot een antwoord zal worden genoopt in deze vergadering.

Ik herinner er ten slotte aan dat ik in een vroegere interpellatie de heer Jean Pede erop gewezen heb dat ik niet oordeel namens de Vlaamse Regering over de opportuniteit van de ganse faciliteitenwet. Ik herhaal dat het wel duidelijk is, dit werd reeds privé en openbaar gezegd, dat men zich echter moet realiseren dat vrede een bedrijf is dat langs twee kanten beoefend wordt, want wanneer vrede niet langs twee kanten beoefend wordt, is vrede een utopie. Dan kan er wel degelijk een hond zijn die niet langer kwispelstaart, niet langer blaft en niet langer keft, maar die genoopt wordt om te tonen dat hij rustige en vastberaden tanden heeft.

De Voorzitter : De heer Annemans heeft het woord.

De heer G. Annemans : Voorzitter, ik dank de Minister voor zijn antwoord. Hij weert zich, niet helemaal ten onrecht, af op het feit dat hij als enige Minister door mij over deze problematiek werd geïnterpelleerd, maar dat er ook aspecten van huisvesting, onderwijs, cultuur en ruimtelijke ordening in schuilen en dus een algemener debat noodzakelijk is. Het was echter mijn bedoeling de Minister de juiste toon te laten zetten en daarin ben ik, meen ik, wel geslaagd. Ik verzet mij tegen zijn woorden als zouden wij gescheiden zijn door het feit dat ik niet van mening zou zijn dat het hier over een sociale aangelegenheid gaat. Wel integendeel, op de rol van het socialisme in de Vlaamse beweging kunnen wij misschien bij een andere gelegenheid historisch ingaan. Toch heb ik nog steeds de indruk dat de zaak wordt verzopen. Een algemeen debat wordt aangekondigd, maar toch wordt er niet specifiek tot daden overgegaan. Ik zal dan ook in overleg met de collega's Luyten en Suykerbuyk bijkomende initiatieven nemen om in ieder geval dit debat op gang te brengen.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Dames en heren, hiermee zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden. Ik stel voor dat wij elkaar terugzien om 14.15 uur voor de voortzetting van de agenda.

De vergadering is gesloten.

De vergadering wordt gesloten om 13.05 uur.
